ԹԻՒ 7686 5 ՕԳՈՍՏՈՍ 1911 ՈՒՐԲԱԹ

18 Août 1911 N. 7686 نومرو ٧٦٨٦ ٥ اغستوس ١٣٢٧ جمعه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵՍԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ١٨٨٣ بازا رایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور .

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱԶԻԱՆ - ԳԱԼԱԹԱՅԻ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه قیمتی پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեան	Վեցամս.
Դուռն ներս	Համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 ֆր.

نسخه‌سی ١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ.

آره‌ولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPCALATAE-L

ՏԷՄՕՔՐԱՍԻՆ ԿԸ ՔԱԼԷ

Բոլոր ժողովրդավարականներուն համար նոր օր մը անա։ Անգլիական կառավարութիւնը քայլ մը ևս կը մտնէ ազատ ժողովուրդին հոգին, ու ժողովրդավարութիւնը հոն նոր հանգրուան մը կ'ունենայ հիմա, վաղուան արշաւանքներուն պատրաստուելու համար։

Անգլիացի Տէմօքրատները զոհանակութեան մթոյր իրենց չքնաղուն ծայրը, հրճուանքով կ'ողողակեն այս օրերս.

Հաւրրա՛, հուրրա՛, կեցցէ՛ Տէմօքրասին, կեցցէ՛ ժողովուրդը։

Եւ ո՞վ պիտի կրնար կրկնել անոնց հոգին բոլանդակ երջանկութիւնն ու ապրումն խնծիլը։ Ո՞վ պիտի կրնայ զգալ մանաւանդ անոնց յաղթանակի գերագոյն հպարտանքը ու գեղակից պատկառումին անասելի ուրախութիւնը։ Անոնք այդ ոտնարիւն ու խելօք Տէմօքրատները ինչ անձնձիր պայքարներ մղած էին այդ յաղթանակին համար. ինչ հեւքեր, ինչ ուժեր սպառած։ Անվհատ կռիւը ու քաղաքական հմտարիւ դիմակցութիւնը ինչեր ընել չէր տուած անոնց. որոնք պահանջներու պէս կը հոկին մշտարթուն ժողովուրդին համար, անոր կարիքներուն ու չտներուն համար, անոր անխուսափելի յաղթանակին համար։ Եւ՞ այսպէս ամէն մէկ հանգրուան, ամէն մէկ յաղթանակ ուելի կը վնիէ անոնց արբչիւ հոգին անձնուէր քաղաքացիի ազնիւ զինքերով, պարտաճանաչ գործէի տիրական զգացումով։

Տէմօքրասին կը քալէ։

Ժողովրդային առողջ ու հզօր հոսանքը կ'արշաւէ դէպի ճշմարիտ ժողովրդապետութիւն, դէպի ազնվրութիւն ու քաղաքացիական իրաւունքներ, հնազդհտէական նուաճումներով։ Բանակական ցեսամնաց բերդերը, աւտոպատական վերջին նմուտները ու մենաշնորհուած դասակարգային իրակները իրարու եռակ է կը փչուին, կը քայքայուին ու ժողովուրդը վեր բռնած իր փրկութեան արիւնոտած ու բրիկ բրիկ եղած դրօշակը, կ'ողողակէ խնդագին։

Փա՛ռք Տէմօքրասին...։

Որքան իրաւունք ունին կրջանկանալու, բայց որքան գործ ունին տակաւին անոնք։

Անգլիական Խորհրդարանը դեռ այլ գործեր ունի տեսնելիք։

Լորտերու Ժողովի «վէթօ»ի իրաւունքին ջնջումը Ազգին դերագոյն կամքը կը յայտնէ ու տիրապետութիւնը համաշնական փափաքին, սակայն Իրանական Ազատագրումէ պիտի փառազարդէ անգլիական առողջ մտայնութիւնը ազատասիրութեան ու քաղաքական կառարեալ հասունութեան անզուգական յատկանիշներով։ Իրանական Ազատագրումը յայտարարնչանը պիտի ըլլայ թէ ժողովուրդին տիրոջ բարախել դիակ համանման զգացումով ու անոր կամքը երբեք չի կրնար բռնակալել...։

Ահա այս երկրորդ ու ուելի փայլուն հանգրուանին է որ կը սպասեն անգլիացի ճշմարիտ տէմօքրատները, որոնց դէպի գարձած է հիմակ բոլոր երկիրներու տէմօքրատներու հայուածքը ինդակցութեան քմթմամամբ։

Տէմօքրասին կը քալէ։

... Ու ես ցաւագինօրէն կը մտածեմ սա մեր մանուկ երկրին վրայ, ուր մինչև հիմա սակաւին ծիլ չառաւ կամքը ժողովուրդին։ Հոս ցեղերը իրարու դէմ կը զինուին հակառակ լրագրական քարոզներու, հոս տեղական ու ազգային պէտքերն ու իրաւունքները կ'ոտնատրուին ու ժողովուրդը չի կրնար իր վիրաւոր գլուխը վեր առնել քաղաքական կեանքի մէջ իր կամքին տիրակալութիւնը զգալի ընել տալու։

Ըչա՛փ տարբեր են ժողովուրդները։

Բայց չէ՛, հոս ալ աւտիկ կը լսուի ոտնաձայնը Անոր՝ Տէմօքրասիին. այս տառապած երկրի ընդերքէն անա կ'երևի խլրտումը վաղուան տէմօքրասիին։

Ոաքի՛ ով Ռամկավարական գործիչներ, կը սիմէի կոր ժողովուրդը իր դարաւոր թմբիրէն, ոտքի, ճամբայ ցոյց տալու համար անոր դէպի գիտակցութիւն, դէպի ժողովրդապետական իսէարներ...։

Ու թող քալէ տէմօքրասին...։

ԵՒԱՆԻ ՄԱՅՐՈՅ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԱՆԳԼ. ԼՈՐՏԵՐՈՒ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ

Ա.

Ամէնէ խօսակցանք ու գրելիք մեր ներքին կեանքին, կաշտեմեան ու եղերութիւններուն վրայ, որ ալ բերանէն ընել ու արտաքին աշխարհին վրայ ալ ակնարկ մը նետել կ'արժէ, մանաւանդ որ մեր ներքին, տեղական գործերուն վրայ բոլոր գրածներն ալ ապարդիւն մնալու սահմանուած կ'երևին, ոչ դիտողութիւնները նկատի կ'առնուին, ոչ առաջարկուած գաղափարները կը գործադրուին, այնպէս որ բաղաքնին ալ, զանգասանին ալ, դիտողութիւններն ալ կարծես իրենց «մօտայն անցուցին, սովորական բան մը դարձան, ձանձրոյթ պատճառելու պէս բան մը եղան, քանի որ լսող չկայ։

Ուստի դառնանք քիչ մը դէպի օտար աշխարհները, տեսնելու համար թէ այդ կողմերը կա՛յ կարևոր եղկութիւն մը որ համաչխարհային բնոյթ ունենայ և որ միանգամայն ուշադրի կամ անուշադրի կարենայ ազդել նոյն իսկ մեր երկրի քաղաքական և ընկերային կազմակերպութեան վրայ։

Այս տեսակէտով կարևորութեան աստիճանի կոչուիլ առաջին տեղն ունի Անգլ. Լորտերու պարտութեան պարարան, որ տեղի ունեցաւ օգոստոս 11ին և վերջ տուաւ լրիտանական Խորհրդարանի սահմանադրական պայքարին, և որուն հետեւանքով Անգլիոյ ժողովրդավարական դասը մեծ յաղթանակ մը տարած եղաւ ազնուապետական տանձնաշնորհնակ դասակարգին դէմ, որուն ներկայացուցիչն է Լորտերու Ժողովը։ Ան վերջապէս պարտաւորուեցաւ տեղի տալ ժողովրդային քուէով բղխած Խորհրդարանին առջեւ, ընդունելով անոր կողմէ պատասխան նախարարութեան ձեւքով պարտաստուած և իրեն ներկայացուած «վէթօ»ի օրինագիծը, զոր Լորտերը քուէարկեցին վերջապէս 114ի դէմ 131 քուէով. հետեւաբար օրինագիծը գործադրելի օրէնք դարձաւ վերջնապէս։

Հանկարծակի համար Լորտերու զիջողութեան մեծ նշանակութիւնը և «վէթօ»ի օրինագծին իսկական հանդամանքը, կարևոր կը համարինք համառօտաբար տեղեկացնել նախընթաց պարագաները և ինչ ինչ յարակից ծանօթութիւններէ, որոնց ծնունդ էր տարմանդրական պայքարը որ սկսած էր Իստուարտ Է. թագաւորի մեռնելէն չատ առաջ և որ մինչև անդամ, ըսու

նեղն թէ անոր մահը փութացող պատճառներէն մէկը եղաւ։

Անգլիոյ 1215էն ի վեր հաստատուած սահմանադրական հօմարիւրամեայ գրքութիւնն համեմատ Երեսփ. Ժողովէն ընդունուած օրէնք մը այն աստն միայն գործադրելի է, երբ Լորտերու Ժողովն ալ զայն ընդունած ըլլայ։ Հակառակ պարագային Ժողովրդեան ներկայացուցիչ երեսփոխանները բոլոր ազատութիւնը ապարդիւն ու անօգուտ կը մնայ։ Ինչպէս, օրինակի համար, ամալ ու անգործադրելի մնայ Կլասգոյեմի պատրաստած և Երեսփ. Ժողովին քուէարկել տուած Իսլանդայի ինքնօրինութեան համարաւոր օրինագիծը, քանի որ Լորտերը մերժեցին վաւերացնել զայն։ Ակիդ կը հետեւի որ կերպով մը ուրիշ ազդերու Մեծագոյն գերը կը կատարէ Լորտերու Ժողովը։

Բայց բոլոր երկիրներու մէջ այլ և այլ տարբերութիւններ ունին Մեծագոյն կազմութեան եղանակները և ունեցած իրաւասութեան սահմանները, ինչպէս և Երեսփ. Ժողովին հետ անհամաձայն զբաղուած պարագային վէճը հարթելու ուղեղելու կանոնները։ Անգլիոյ մէջ սակայն բոլորովին տարբեր է Լորտերու թէ՛ ծնունդը և թէ իրաւասութիւնը. կազմուած է միմիայն ժառանգական իրաւունքով և վաւերացումը զլացած պարագային՝ օրինական մէջեղ մը չկայ զայն հոգատակիցներու ազդեցի կամքին, այսինքն Երեսփ. Ժողովի որոշմանը. բացի խիստ բացառիկ մէջեղ մը որ վերջն աստիճանի հաղուագիւտ պարագայի մէջ միայն կը գործադրուի, և որուն վրայ քիչ մը վար պիտի խօսինք։

Բայց անգլիական դարաւոր Սահմանադրութիւնը այնպէս մեկնուած էր մինչև ցարդ թէ երմատցոյց քուէարկելու մասին Լորտերու Ժողովը իրաւունք չունէր երբեք խնդիր հանել, այլ պարտաւոր էր վաւերացնել ինչ ձեւով որ իրեն մատուցանէր Երեսփ. Ժողովը, որ ապէջ կը ներկայացնէ և ազգն է որ տուրքերը կը վճարէ։

Երեք տարի առաջ սակայն արդի ազատական նախարարութեան պարտաստած կամացոյցը հակառակ տիրող սովորութիւնքներ՝ մերժուեցաւ Լորտերու Ժողովէն, որ այդու կ'ըսէր թէ ինքը պարտաւոր չէ միայն վաւերացնելու, այլ մերժելու իրաւունք ունի, և եթէ ցարդ մերժելու աւելի չէ ունեցեր, առաջ մերժելու իրաւունքը չէ կորուսեր, զի մարմին մը որ վաւերացնելու իրաւասութիւն ունի, ունի նաեւ չվաւերացնելու իրաւասութիւնը. հակառակ պարագային՝ իրեն վաւերացման ենթարկել աւելորդ էր, և եթէ կրնար՝ ելրեսփ. Ժողովը թող ուղղակի գործադրութիւն դնէր իր չունած կամացոյցը։

Ահա տակիկ էր որ ծագում առաւ սահմանադրական վէճը երկու Ժողովներուն միջեւ և հարկ տիրեցաւ ներկայ օգոստ. 11ին Լորտերուն տեղի տալով։ Այլ մինչև որ գործը այդ երկն ունենար, անտարբեր զարձան Անգլիոյ մէջ, Խորհրդարանը լուծուեցաւ և նոր ընտրութեամբը ազգին կամքը հարցուեցաւ, որ ճիշդ 272 պատգամաւորական և 272 ազատական երեսփոխան ընտրեց, բայց զի 80 իրլանդացի և 40 գործաւորական երեսփոխանները ազատականներուն հետ կը քուէարկեն, այդ վերջինները 120 ձայնի մեծամասնութիւն ունին Խորհրդարանին մէջ, որով իշխանութեան վրայ մնայ ցարդ իրենց վատահութիւնը վայելող նախարարներէ կազմուած դասդիրը Մր. Էսքիթի վարչապետութեամբը։ Ան որոշեց վերջնական հարուած տալու համար Լորտերու Ժողովին, ունել անոր ձեռքին «վէթօ»ի, այսինքն Երեսփ. Ժողովի Կողմէն իրեն զրկուած օրինագիծերը մերժելով անգործադրելի թողելու իրաւունքը։

Ահա այդ մտքով պատրաստուած օրինագիծն էր որ սովորաբար «վէթօ»ի օրինագիծ կը կոչուի և զոր օգոստ. 11ին ընդունել «պարտաւորուեցաւ» Լորտերու Ժողովը։ «Պարտաւորուեցաւ» բառիք անոր համար որ եթէ յամառէր ու մերժէր դարձեալ, դասդիրը վճռած էր կնճռոտ ելրեսփ. համար «միակ բացառիկ» միջոցին դիմել, որուն կ'ակնարկենք վերը, այն է թագաւորէն խնդրել իր ունեցած առանձնաշնորհմանց իրաւասութեամբը ստիպում նոր Լորտեր ստեղծել, բնականաբար ազատական, որ մեծամասնութիւնը ազատականներուն անցնի Լորտերու Ժողովէն։ Իսկապէս է. թագաւորին համար կ'ըսուի թէ իր այս բացառիկ իրաւասութիւնը գործադրելու թէ չգործադրելու վարանման մատնոտութիւնն էր որ իր մահը փութացնող պատճառներէն մէկն եղաւ։ Իսկ որդի՞ն Էդուարդ է. թագաւորը հաւանած էր ընդունիլ ազատական դասդիրին այդ թեւադրութիւնը։ Լորտերը համաձայնուն վերջապէս թէ արդարև թագաւորը պիտի ընէ այդ բանը, ուրիշ միջոց չգտան, բայց թէ տեղի տալ և քուէարկել իրենց բարոյական մահը որոշող օրինագիծը 131 քուէով, իսկ 114ը անհաշտ մնացին և հակառակ քուէ տուին։

—Յաջորդ յօդուածով կը խօսինք արդիւնքին և յարակից պարագաներուն ու հետեւանքներուն վրայ։

ՄԱՐԿՈՍ ԴԵՄՈՒՆԵԱՆ

احوال خارجیه

انکلیز لوردلرینك مغلوبیتی وبونك نتایجی

١

احوال داخلیه‌مزله اوقدر مشغول اولدقه، حیات ووقوعات داخلیه‌مزدن تحریراً اولسون شفاهاً اولسون اوقدر بحث ایتدکه آرتق بر آز ده احوال خارجیه‌یه عطف نظر ایتمك هیچ دکلسه آغزمزك طادینی دکیشدیرر. ذاتاً افعال داخلیه‌مز حقنده یازدقلرمزده، بیهوده وهیچ برفائده‌یی انتاج ایتمکسزین نکوب کیتمك‌دن بشقه برشیء اجرا ایتمك قابل اولامامشدر. چونکه نه اعتراضات نظر دقته آلنیور ونه‌ده تکلیف ایدیلن وسائط موقع اجرایه وضع اولنیور. صانکه بتون شکایات واعتراضاتك مودسی کچرك معتاد برشیء حالنی کسب ایتمشدر. بوندن طولایی‌ده هیچ کیمسه اونلره قولاق ویرمیور.

بناءً علیه بر آز ده کوزلرمزی ممالك اجنبیه‌یه طوغری چویروب باقه‌لم که اوجهتلرده بین‌الملل نقطهٔ نظرندن مملکتمزك سیاسی واجتماعی مه‌قار نیزمی اوزرینه مضرت ایراث ایده‌جك وقایع مهمه جریان ایدییورمی ؟

وبونلر میانده برنجی درجه‌ده اهمیق حائز اولان‌ده اغستوسك اونبرنده وقوع بولان انکلیز لوردلرینك مغلوبیتی وقعه‌سیدر. بووجهله انکلیز پارلامنتوسنده اوته‌دن بری ظهور ایتمش اولان مشروطیت مبارزه‌سنه ختام ویریلوب انکلتره‌ده ده‌موقرات صنفی ممتاز برصنف تشکیل ایتمش اولان‌لوردلره قارشی بیوك برغلبه چلنش اولیور. بوصنفك موکلی بولنان لوردلر مجلسی آرای اهالی ایله انتخاب ایدلمش اولان پارلامنتو حضورنده نهایت بویون اکمکه مجبور اولوب لیبرال قابینه طرفندن کندیسنه تقدیم قلنمش اولان «وه‌تو» لایحه‌سنی ١١٤ رأیه قارشی ١٣١ رای ایله قبول ایتمشدر.

مع‌مافیه آرتق مذکور لایحه موقع اجرایه وضع اولنه‌جق برقانون حکمنی کسب ایتمشدر. لوردلر طرفندن کوستریلن بوروی موافقتك معناسنی وبو «وه‌تو» لایحه‌سنك ماهیت اصلیه‌سنی فهم و ادراك ایتدیرمك ایچون آتیده‌کی بعض مختصر معلوماتی ویروب مسئله‌نك اشکال مختلفه‌سنی درمیان ایتمکی زائد کورمیورز. اساساً بومبارزهٔ مشروطیت مسئله‌سی یکی برمسئله اولمیوب یدنجی ادوارد قرالك وفاتندن چوق اول باشلامش وحتی دینلرده واردرکه بومسئله مشار الیه قرالك وفاتی تعجیل ایدن اسبابدن بریدر.

انکلتره‌نك ١٢١٥ تاریخنده تأسس ایتمش اولدیغی یدی یوز سنه‌لك مشروطیتی احکامی موجبنجه مجلس مبعوثاندن قبول ایدلمش اولان برقانون‌موقع اجرایه وضع اولنمق ایچون لوردلر مجلسنك‌ده موافقتی احراز ایدلمش اولمیدر. عکس تقدیرده اهالی‌نك وکیلی بولنان‌مبعوثانك بتون مساعی واجتهاداتی فائدسز وعقیم قالیر. مثلا غلادستونك احضاروجلس مبعوثانك قبول ایتدیکی وفقط لوردلرك ردینه اوغرایان ایرلاندانك استقلالنه دائر مشهور لایحهٔ قانونیه، بوکا بردلیل‌در. ایشته بوندن‌ده استدلال اولنیورکه انکلیز لوردلر مجلسی ملل سائره‌نك برچشید مجلس اعیانی تشکیل ایدییور.

هرمملکتده مجلس اعیانك صور تشکیلی وملك اولدیغی حدود صلاحیتك اختلافی کبی مجلس مبعوثان ایله آرالرنده ظهوره‌یدن برعدم موافقتك دخی حل وتسویه‌سی خصوصی قانونلره متوقفدر. وفقط انکلتره‌ده لوردلرك هم انتخابی همده صلاحیتی بسبتون بشقه درلودر. مجلسك اساس تشکیلی یالکز ارثی برحقدن عبارت اولوب لایحه‌یی تصدیق ایتمکدن بشقه هیچ بروسطهٔ مشروعه آشاغیده بیان ایده‌جکمز اوزره غایت مستثنا احوالدن ماعدا برقانون موجودده کلدرکه کندیسنی ارادت ملته یعنی مجلس مبعوثان قرارینه اتباع ایتدیرسون.

لکن انکلتره‌ازمنهٔ قدیمه‌دنبرو مشروطیتك تفسیر ایدلمش بعض احکامی موجبنجه شمدی‌یه قدر بودجه‌نك قبولی اثناسنده لوردلر مجلسنك مسئله چیقارمغه هیچ برحق وصلاحیتی اولمیوب مجلس مبعوثانده کندینه تقدیم قلنان بودجه‌یی هرنه صورتله اولسون عیناً تصدیق ایتمکه مجبوریدی. چونکه ویرکولری ملت ویردیکی کبی ملتك وکیلی‌ده آنجق مجلس مبعوثاندر.

مابعدی وار

(١٠٧)

عبدالحمید وشریوو هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

طقوزنجی فصل

حمید اندیشه‌لر ایچنده

غایتله کیزلی اوله‌رق، بنم صادق خدمتکارلرم ایله، اونی تعقیب ایتمکده ایدم. آلبوس بك مسئله‌یی آکلایه‌رق برکون یانمه کلوب ضیا پاشا . . . حقنده شبهه‌لری بولندیغنی بیلدیردی . وهلهٔ سوزلرینه ایسانوب شاید بوشبهه‌لری اثبات ایده‌جك دلائل دخی الده ایده بیلدیکی تقدیرده کندیسنه هردرلو معاونتده بولنه‌جغمی وعد ایتدم .

حمید عزت پاشانك سوزینی کسه‌رك :

— آلبوس بکا دخی بومسئله حقنده برشیلر سویله‌مش، ودیدکلرینی اثبات ایچون اوچ کونلك برمهلت ایسته‌مش ایدی، لکن اوچرکس حسن وقیزینه برطاقم شیلر اسناد ایتدیکی کبی اونلرك آرقه‌سنده کیزلنمش برقاچ کشی ... ایچون معلومات ویرییور ایدی .

عزت پاشا جواباً :

— شوکتمآب افندم کورییورمیسکزکه ، کندیسنی صادق بربنده کوسترمك وبنم اجرا ایتدیکم تعقیباته مداخله ایتمك اوزره کندیسنی ضیا پاشایه دشمن، وکویا قومیته اعضاسنی تحری ایدییورکبی کوسترەرك ، هیچ بردلیله استناد ایتمکسزین ضیا پاشا علیهنده برطاقم شیلرسویله‌یوب شبهه‌لرم نه مرتبه‌ده اولدیغنی اکلامق ایسته‌یور ایدی .

آلبوس بکك بوحیله‌کارلغنی آکلا دیغمده، بنم کیزلی اجرا ایتدیکم تدقیقاته کندیسنی یاقلاشدیرمادم ، نهایت بوصباح صالحه خانمك عصبیق اوزرینه حرمده وقوعه کلان قارغشه‌لق آره‌سنده ضیا پاشا حرم خدمتکارلرینك برسی ایله بوورقپاره‌یی مرقومه‌یه کوندرر ایکن اله کچیردم ، دیدی .

عبدالحمید بك قولای قانع اولان کیمسه‌لردن اولمیوب عزت پاشانك آلبوس بك حقنده‌کی شبهه‌لری ، اوقدر اساسلی وواضح اولمدیغنی درمیان ایتدیکنده ، عزت پاشا :

— شوکتمآب افندم آلبوس بك حقنده شبهه لندیکم نه‌قدر اساسلی اولدیغنی شمدی سویلیه‌جکم ، بومسئله‌یی توضیح ایتمك اوزره شو ذی قیمت ورقپاره‌یی اله کچیردیکمده، آلبوس بك یانمه کلوب بوکاغدی اورته دن... قالدیرمه‌می بیلدیردی . وعکس تقدیرده ایشك بشقه درلو اوله‌جغنی ... دخی علاوةً سویله‌دی .

عبدالحمیدك یوزینك رنکی آته‌رق :

— نه دییورسك ! اوقدر ایلرویه وارمغه جسارت ایتدیمی ؟ دیدی .

عزت حمیده خطاباً :

— اوت ! حق بوندن دها زیاده جسارته یانمدن بردقیقه بیله آیرلمق ایسته میوردی . بن الندن نصل قورتولاجغمی دوشونورکن ، بورایه چاغیرلدم یازیخانه‌مدن طیشاری چیقارق کلمکده ایکن، آلبوس یاقامی براقیه‌رق، مذکور ورقپاره حقنده برشیء سویله‌مه‌یه‌جکمه دائر بکا سوز ویردیره‌رك ، برابرنجه قویه قدر کلدك وبن ایچری‌یه کیردم ... دیدی .

عبدالحمید آلبوسك نره‌ده قالدیغنی صوردیغنده ، عزت پاشا جعلی برقورقو ایله :

— طیشارده بکلیور ، دیدی .

عبدالحمید بردنبره حرصلانه‌رق :

— نصل ! بنم اوطوردیغم دائره‌یه قدر کلمکه ، جسارت ایدییور ، دیو جواب ویردی.

بوکره عزت افندیسنك فکرنده شبهه‌لر حاصل ایتمکه موفق اولمش و ارتق راحت وقت کچیره‌میه‌جکنه قناعت حاصل ایتمشیدی .

عبدالحمید بوسوزلر اوزرینه :

— شاید آلبوس ضیا پاشا ایله برلشمش ایسه، بوورقپاره‌نك اله کچیرلدیکنی همان ضیاپاشایه خبر ویره‌جك واو وقت غیب ایتمه‌رك فرار ایده‌جکدر ، وبلکه شمدی‌یه قدر ... بوایشی کورمشلردر ، دیدی .

عزت پاشا جواباً :

— شوکتمآب افندم ، ظن ایتمم که بویله برشیء وقوعبولسون زیرا ورقپاره اله کچدیکی صرده ، اونی اورته‌دن قالدیرمق اوزره ، آلبوس بك درعقب یانمه کلدی ، واوندن صوکره برابر بورایه قدر کلدیکمزدن ضیا پاشانی کورمسی قابل اولاماز ، دیدی .

حمید عزت پاشایه خطاباً :

— بلکه شمدی‌یه قدر، براقوب کیتمشدر... دیدیکنده ، عزت پاشا :

— خایر کندیسنی حضوریکزه قبول ایتمك اوزره بکله‌مکده در . وبن وقت قزانمق ایچون کندیسنه ایچری چاغیرتدیره‌جغمی وعد ایتدم ، دیو ، جواب ویردی .

حمید همان الکتریق دوکمه‌سنه باصه‌رق ، صادق بنده‌لرندن بری درحال صالونه کیردی.

عبدالحمید خدمتکاره طیشاریده کیم وار دیو صوردیغنده، خدمتکار ایچری‌یه کلمك اوزره بکله‌مکده اولان آلبوس بکدن بشقه‌سی بولنمادیغنی سویله‌دی .

اصدقای بندکانندن اولان خدمتکارك شوسوزلری عبدالحمیدك شبهه‌لرینی دها زیاده تقویه ایدوب عزتك سوزلرینی دخی تصدیق ایتدی . عبدالحمید عزت پاشا ایله بر آز مذاکره ایتدکدن صوکره ، ضیا پاشانی وآلبوس بکی دردست ایدوب آیری آیری حبس ایدلمه‌لرینه ، وهیچ برکیمسه ایله ارتباط ایتمه‌مه‌لرینه امر ویردی .

آلبوس بکك دردستی سریعاً اجرا اولندی، ضیا پاشانك اوطه‌سنه کیتدکلرنده اورادە اولمادیغنی کوردیلر برچاریك ساعت اول ، مهم برایشی بولندیغنی وسیله ایده‌رك بیلدیزدن مفارقت ایتمشیدی .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

Է.

Արաքսը անցնելիս քիչ էր մնացել, որ կառքը չուռ գար, որի մէջ նստած էր Լազարեվը Բարանովի հետ և երկուսն էլ զոհ գնային կառապի կոմեկներին(*), սարսափով և ապշանքով նայելով Լազարեվի վրայ, որը՝ մինչև կէսը դիմ գետի մէջ խրուած՝ օրօրում էր այս կողմ, այն կողմ թեքուող կառքի մէջ, բայց դանակը ձեռքից բաց չմոռնելով՝ անապրելի մնում էր իր տեղը նստած։ Այդտեղ աւելի լաւ հասկացաց նրա երկաթեայ ջղերի ամրութիւնը և փոտոզի երեսին անվրդով ապրարիւնութիւնը նայելու հոգեկան ոյժը։

Երզրումի պարիսպներից ներս մտածին պէս Լազարեվը իջաւ կառքից և նստեց Ռուսասանից բերել տուած՝ ուղղի լոյսով իր ձին։ Չքնաղմը կարդացին մի չարք գեներալներ, մեծաթիւ զնդապետներ, ադիւտանտներ և իշխանաց կցորդներ։ Փաշեմէջլանի տակ բանակ դրած 38րդ զօրաբաժինը բարեւի կանգնած հնչեցրեց «Ամիրեռ» հրամանակոչը. երկու դաւանութեանց հայոց դպրոցների աչակիրները, որ չարուած էին ճանապարհի միւս կողմը, քահանաների առաջնորդութեամբ սկսեցին երգել Շարականը։ Խաչ ու խաչվառը տեսնելով Լազարեվը երկիւղածութեամբ խաչակնքից երեսը և յուսալացրեց ձիու քայլերը. ո՛ր տեղից էր, որ դուրս պրծաւ մի հայ մանուկ և Լազարեվի ձիուն ոտքերն փաթաթելով «Կեցցէ՛ Լազարեվ» թոռոնվեց. սրտառուչ տեսարանից ցնցուցին ամենքը և Լազարեվը ձին կանգնեցնելով դառնապէս լացաւ։ Ազրիւրի պէս նրա աչքերից թափուող արտասուքը տեսնելով Հայերը ժողովի կերպով սկսեցին գոռալ, ինչ որ խելքերնին փչեց. «Կեցցէ՛ Լազարեվ, կեցցէ՛ Վարդան զօրավար, կեցցէ՛ Հայկ Դիւցազն» և այլն այդ տեսակ խօսքեր հնչեցնել։ Հայ կանանց թաղած վարդերի և ծաղիկներնէրի տեղատարափի տակ Լազարեվը հասաւ հայ-հոմէական՝ Ղազարաղա Սրապեանի տունը, որ կամարակոսը յատկացրել էր նրա համար։ Կէս ժամ անցած թէ չանցած, այցելութեան եկան օտար պետութեանց հիւպատոսները, տաճիկ մեծամեծները, Ցունաց մետրոպոլիտը, և երկու կրօնի Հայոց առաջնորդները։ Ամենքին չուտով ճանապարհ դցից Լազարեվը, բայց պահեց Յարութիւն Վեհապետեանին և Սոսիանենց եպիսկոպոսին։ Սկսեց նրանց հետ սրտանց խօսակցութիւնը և գնաց ու գնաց։ Բաւական երկար քաղցր զրոյց անելուց յետոյ երկուսի էլ աչքը համբուրեց և ասաց. «Քանց կերակի էլ չվնի, ամա մին պատարագ դա կ՚անես ինձ համար, սրբազա՛ն, մինն էլ միւս օրը զա՛ս. երկու պատարագին էլ ես կ՚գամ և բոլ-բոլ աղօթք կ՚անեմ»։ Առաջնորդները Լազարեվից հեռացան՝ ձեռք ձեռքի տուան ու դուրս գնացին խաչակրելու եկեղեցականաց հայ բազմութիւնը, որ չէջապատել էր Լազարեվի բնակարանը և չարունակում էր «Կեցցէ՛ Լազարեվ» աղաղակել։

Երբ մենակ մնացի Լազարեվի հետ, նրա բորբոքած տոգու մի քանի զեղումները լսկուց յետոյ, զգուշութեամբ ասացի. «Իւան Դաւիդովիչ, բաս Ցունաց եկեղեցի չպիտի գնա՞ս»։

— Ցինչ ես ասա, պարոն Նիկողոսեանց, ես Բերզնկի ժամում ինչ պան ունեմ, պատասխանեց նա խոժոռուած։

—Ես թող տուայ լեռ հարցնիս, Իւան Դաւիդովիչ, նրա համար, որ Լորիս Մելիքովը Ցունաց եկեղեցու պատարագին է ներկայ դանուել, իսկ Հայոց եկեղեցին կրօնական ոչ մի ազգակցութիւն չունի։ Ինչպէս ասացի, Հայոց կրօնաւորը և «Էջմիածնի հայրիարքը» ու մեռոց չուարուած. փոքր ինչ կմկմալուց յետոյ կցկտուր առանձնարկին անչարդը մի ճառ խօսեց, կենաց բաժակ առաջարկելով «քրիստոնէից պաշտպան և աղատարար» թագաւոր կայսեր համար։ Ռուս զօրապետները կարմրելով լսեցին զգուշաւոր հայերէնով խօսելու համար և Թուխաչովցը հնչելով առաջարկած կենաց վերուելեան, աւելորդ իսկ համարեց՝ ռուսերէն թարգմանել տալու ճառը, որը հասկացան միայն մի քանի տաճիկներ և նենգաբար ժպտացին։ Գենեռալ Իշան Զախարից ճառախաղէն, որը խիստ քաղ մարդու, միանգամայն և կոպիտ զինուորի համար էր ստացել զօրքերի մէջ, ընդհանուր ուրախութիւն ընդհանրացաւ, աչքերը այս ու այն կողմ դարձրեց և հանդիպելով Աղէքսանդր Երեցովի զէմքին, թաքնը ճայնով և դայրացկոտ չէչաւ ասեց հայհոյել վրացերէն զրպարտիչ միտրոպոլիտին։ Ամենածանր հայհոյական բառերով համեմած խօսքերի իմաստն այն էր, թէ մինչ հայերի հոգեւորական ներկայացուցիչները եւրոպական լեզուներով խոսած իրանց իմաստալից ճառերով զարմացրին ներկայ գտնուող զինուորականներին, ուղղափառների ներկայացուցիչը խոյտառակից նրանց՝ տաճիկին կոտրտելով, այն էլ ով գիտի թէ ինչ անասնական և անտեղի խօսքեր բաց թողնելով բերնից։

ԳԻՒ. ԴԻՒՑԱԶԱՆՅԱՆ

(*) Հասան-Ղալայի ու Դեմիր Բոյունի կէս տարածութեան մէջ՝ սիրելիներին մօտ Արաքսը փոքրիկ գետակը, որ ամառուայ ձիւնհալին լեռների վրայ, յորդանում և արագավազ մեծ գետ է դառնում։

(*) Լազարեվը թէեւ չատ սիրում էր՝ գաւառաբարբառով խօսելը, բայց հարկը պահանջելիս, խօսում էր խիստ յստակ աշխարհաբարով և մէկ-մէկ իտալերէն գրաբար բառեր։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈՒԼԵՐԱՆ

Անտերի համաձարակը իր աւերիչ զորձը կը չարունակէ դեռ, և չենք գիտեր թէ այս նոր փորձանքը ե՞րբ պիտի հեռանայ Կ. Պոլսոյ պէս համբաւեալ ազատաքաղաքէ մը, ուր թաղապետական կազմակերպութիւնը այնքան թերի է և ժողովուրդը առողջապահական կանոններուն անտեղեակ։ Նոյն իսկ Բերայի թաղապետութիւնը անիսկի կը գտնուի։ Կոզմնակի փոզոցներուն մէջ նոյն անմաքրութիւնը կը տիրէ։ Թաթավլայի մէջ կայանիները բաց կը մնան և զարշահոտութիւն կը տիրէ։ Սրբոց Սէրգի, աղբատաքերը չարթը քանի մը անգամ կը հանդիպին, և այդ պատճառաւ ապտուութիւնները փոզոց կը թափուին։ Պաղատի կողմն ալ նոյն անտիսութիւնը կը տեսնուի։ Տօքթ. Քարաքօ իր աչքերով տեսած է որ կիներ և տղաք կ՚ուտէին այն փտած վարունգները և պտուղները, որոնք թաղապետութեան կողմէ ծովեզերքը նետուած էին։ Թաղապետութիւնը չէր կրնար այդ պատուղները ծովուն բացերը նետել և ասպիսի վիճակի մը վերածել զանոնք որ կարելի չըլլար ուտել։ Բայց ամ պիտի խորհի այդ բանը. մեր թաղապետական պաշտօնեաները, որոնք բոլորովին անգիտակ են իրենց պարտականութիւններուն։ Մաքրիչներուն մէջ ալ քաղաքի ճարտարութիւն պատճառ եղած են ժողովուրդը և թաղապետութիւնը։ Նոյն իսկ բարեկիրթ ընտանիքներու մէջ քաղաքի դէպքերը գալտի կը պատուին մինչև հիմա։ Բաղնիքին կցուղին ուրուած ըլլալով հանդուցեալ հարիւրապետ Ալի էֆ.ի ժառանգորդներուն տան դրան առջև ողորմութիւններ դիզուած են։ Այդ պատճառաւ նոյն առէնին երեք տղի մեռած են քոլերայէ։ Հիմա որ գիւղին մէջ տարածուած է քոլերան, ամէն առողջապահի միջոց և զգոյշ կը դրսի, հանձարակին ընթացքը կասեցնելու համար։

*** Առէլի օրուան դէպքերուն թիւը ոչ թէ 47, այլ 63 է։ Այդ դէպքերը պատահած են սա թաղերուն մէջ։ Բերա՝ 3, Լիւճա՝ 1, Մագրիբէյ՝ 2, Գալաթա՝ 1, Սկիւտար՝ 1, Դալաթիա՝ 3, Ազապգաբու՝ 2, Բիրի Փաշա՝ 14, Հալբճըօղլու՝ 2, Այնալը-Գալաղ՝ 3, Խասքէօյ՝ 3, Զըզսալը՝ 1, Թիւրիք Մուսթաֆա Փաշա՝ 1, Սամա Այիր՝ 1, Պէշիքթաշը՝ 4, Բանկալթի՝ 1, Թիւրիք Բայազիտ՝ 1, Ճիլլի՝ 1, Թօրանէ՝ 1, Յնտարլը՝ 5, Ֆերիքէյ՝ 2, Օրթաքէյ՝ 2, Բասմ Փաշա՝ 3, Թաթավլա՝ 1, Ճըզալլը՝ 1, Գնալը՝ 1, հասցէն անծանօթ՝ 1։ Մինչև հիմա 752 հոգի վարակուած և 379 հոգի մեռած են։

*** Քաղաքապետարանին մէջ առջի օր ա[illegible]կարգ յանձնաժողով մը գումարուեցաւ։ Ուշադրակցութիւններ կատարուեցան և որոշումներ արուեցան քոլերայի սաստիկ համաճարակին առաջքը առնելու համար։ Այդ յանձնաժողովին կը նախագահէր քաղաքապետ Հիւսէին Քեազիմ պէյ։

*** Շիրքէթիի թիւ 41 չղէնատան մէջ քոլերայի դէպք մը պատահած ըլլալով Գալատա զրկուած է այդ չղէնատան, հանձնարարելու համար։ Շիրքէթիի բոլոր չղէնաները ու նաւամատոյցները ամէն օր կը հանձնարարուին նախազգուշութեան համար։

*** «Էլ Թէլէկրաֆ» հրէական թերթը նոր քաղաքապետ Հիւսէին Քեազիմ պէյի գովեստը ընելի լեռաց, իր ցոյց տուած անխոնջ զործունէութեան համար, չենք ուզեր քաղաքապետին սա յայտարարութիւնը թէ Խասքէյի մէջ քոլերան սատկացած է տեղւոյն Հրեաներուն անմաքրութեան հետեւանքով։ «Էլ Թէլէկրաֆ» սա խորհրդաւորութիւնները կ՚ընէ այդ տարին։ «Մեզի արդարացի չի թուիր Խասքէյի ընտանիքները իրր ազատ ամրաստանել։ Օրուան ո՛ր ժամուն ալ անցնիք այդ թաղին, զանազան տուներու և նոյն իսկ հրէական խրճիթներու մէջ կը տեսնէք կիներ ու աղջիկներ, որոնք ապակիները կը մաքրեն, իրենց տուներուն մուտքը կը սրբեն և կ՚ուլեն կայն։ Ոչ մէկ տեղ պատուհաններու ապակիները այնքան չեն փայլիր որքան Խասքէյի խրճիթներուն մէջ, ուր մարդ զարմանքով կը տեսնէ ազգասէրութիւնը և մաքրութիւնը իրարու հետ ներդաշնակորուած։ Գալով անմաքուր ջուրերուն, եթէ այդ ազգաս ընտանիքները կը գործածեն յանցանքը որո՞ւնն է։ Այդ ազգաս մարդիկը ամէն օր կրնան իրենց տունին պէտքերուն համար Պէշիքթաշի կամ Բէշտաշի ջուր զործածել։ Քաղաքապետութեան անկ է այդ թաղին մէջ բանալ մաքուր ջուրի ճամբաներ։ Ապացոյցը սա է որ այդ պատճառաւ քոլերան սատկացած է Խասքէյի մէջ, ու նոր քաղաքական ալ Տէրքօյի ընկերութեան հրամայած է ջուրի ծորակներ բանալ։ Մեր կարծիքով, Խասքէյի մէջ քոլերան սատկանալուն պատճառը սա է որ հորերուն ջուրերը վարակուած են, Բիրի փաշայի մէջ կոյուղիները նորոգելուն պատճառաւ։ Ինչպէս յայտնի է, հոմանարակի առնն գետինը փորել արգիլուած է, մանաւանդ կոյուղիները նորոգել։ Անուսոսի բուն պատճառը քոլերայի տարածման Խասքէյի մէջ։

*** Քոլերան մայրաքաղաքս չը[illegible]նեն ալ կը տարածուի։ Առաջին դէպք մը պատահած է Այ-Սիէֆեանցի մէջ, ու առողջապահական միջոցներ ձեռք առնուած են։

*** Քաղաքապետը անտարակոյս նամանին կը տանուայ, որոնցմով զանազան կը յայտնուի այս կամ այն թաղապետութեան պաշտօնեային դէմ, իբր զանցառու։ Սակայն քաղաքապետութիւնը յայտարարութեամբ մը կը ծանուցանէ թէ այդ բաղդաւոր նկատի չպիտի առնուին որքան տան որ այդ նամանիներուն տակ բուն թնդութիւնը յայտնող տարաքդրութիւն չդրուի։

*** Բոլորայի համաճարակին դէմ առողջապահական միջոցներ ձեռք առնելու համար ամէկ առաջ հինգ միլիոն ղրուշի վարկ մը յատկացուած և այդ գումարը սպառած էր։ Երեք միլիոն ղրուշի նոր վարկի մը համար պարտաստուած օրինակն տրամադրութիւնը կայս. իրաւունքով վաւերացուցեցաւ։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

ԳՈՒՐՔԵՒԳԱՐՅՏԱՂ ՍՈՇՄԱՆԱԳԼԽԵՆ Վ ԱՑ

Բ. Դուռ հասած հեռագրի մը համաձայն, Գարասաղլիները Բոսկորիցայի կողմէն յարձակում գործած են օսմ. գինուորներուն վրայ։ Այս վերջինները ո՛և է վնաս չեն կրած։ Գարասաղլիները երեսուն վիրաւոր ունենալով խոյս տուած են։

*** Արաքսին գործոց նշխարարութիւնը Զէյթինէյի օսմ. գեսպանին հրամանք զրկած է Գարասաղլ կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելու գարասաղլի բազմաթիւ հրոսակութիւններու գործունէութեան վրայ, որոնք Գարասաղի բանտին մէջ գործածուած զէնքերով զինուած և Գարասաղլի սպաներու հրամանատարութեան տակ, յարձակումներ կ՚ընեն սահմանագլխին վրայ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կայսրը, Պայրամի ծանէն յետոյ, Իզմիրի պիտի ուղեւորի։ Իզմիրի տրուած այս երկրորդ այցելութիւնը պաշտօնական հանդամանք չպիտի ունենայ։ Սուլթանը փափաքելով զրօսական պտոյտ մը կատարել, հրամայած է ո և է պատրաստութիւն չի տեսնել։

ԲՈՆԹՈՒՍԱՆԻՍԻ ԳՈՐԾԸ

Ռուսիկական տնօրէն Մաղնար պէյի պաշտօնական տեղեկագրէն կը հասկցուի թէ հելլէնական հիւպատոսարանի հաւաքէլ Պ. Բոնթուսանիս Բերայի կառավարչատան մէջ հարցաքննութեան ամբողջ տեւողութեանը միջոցին չէ խոչանգուած։ Օգնական քօմիսէր Իպրահիմ էֆ. հարցաքննած ատեն ապտակ մը և բռունցք մը իջեցուցած է Պ. Բոնթուսանիսի, Բարատան Մելիսալի բնակարանը հասնելու և ուրիշ տեղեկութիւններ քաղելու համար։ Կառավարչատուն դտնուած և մինչև հիւպատոսարան տարուած ատեն խոչանգումի ո և է հետք չէ եղած Բոնթուսանիսի մասներուն վրայ և ո՛չ ալ խոչանգումի մասին խօսուած է։ Գալով Բոնթուսանիսի հպատակութեան, Այտընի Զէչմէ գիւղին մէջ ծնած է և օսմ. հպատակ է։ Օգնական քօմիսէր Իպրահիմ էֆ. պաշտօնակ ըլլալով արդարութեան յանձնուած է։

ՀՕՐԱՆԻՑ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Հօրանի զինուորական հրամանատար Սամի փաշա հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ Դամասկոսի մէջ օրագրողի մը. «Կառավարութիւնը այս տարի 60,000 ոսկի պիտի ծախսէ Հօրանի մէջ ճամբաներու չինութեան և երկու վարժարաններու կառուցման համար, մէկը՝ Սիւվէյտի և միւսն ալ Տէրաայի մէջ։ Բոլոր գիւղաքաղաքներու մէջ դպրոցներ պիտի կառուցուին։ ուսուցիչներն ալ պիտի ընտրուին Դամասկոսի վարժապետանոցին շրջանաւարտներէն։» Սամի փաշա խոսաց։ կեղրոնական կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել Սուրիոյ անտառներուն վնասմանը համար։ Կառավարութիւնը զօրանոցներ պիտի չինէ և պանդոկներ պիտի հաստատէ՝ ժամն տոկոսով դրամ փոխատու համար։ Սամի փաշա ըսաւ թէ Սուրիոյ մէջ իր դլխաւոր պաշտօնն է ռասիական—զինուորութիւնը կազմակերպել, անդորրութիւնը ապահովելու կարգով։ Կառավարութիւնը այս տարի 5,000 ոսկի ծախք ըրաւ և զործիքներ գնեց՝ Պէյտվիները հատուցուն ընակութեան և երկրագործութեան վարժեցնելու համար։ Այս որոշումը եթէ արդիւնաւոր ըլլայ, յառաջիկայ տարի աւելի կարեւոր գումար մը պիտի սահմանուի։ Սամի փաշա յարեց թէ հօրը հազար Պէտվիներ որոմագիր են Հալէպի չէջականները բնակութիւն հաստատելու, եթէ զանազան ցեղերու դէմ պաշտպանութիւն և ուրիշ աջակցութիւններ ապահովուին իրենց։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՍԿԵՇԻՐԻ ԵՒ ԱՆԿԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Բ. Դուռ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Այիրօքսարիոյի մէջ նոր ընդհարում մը տեղի ունեցած է հարիւրի չափ ըմբոստներու և զինուորներու միջեւ։ Երեք զինուոր և մէկ վիրաւորուած են։ Զինուորները յաղթած են քանի չափ ապստամբներ ձերբակալել։ Երկու ըմբոստներ սպանուած և տասը հոգի ալ վիրաւորուած են։ Իրենց արուած յղումներուն անսալով եսքանասունի չափ ըմբոստներ, որոնք լեռ կած էին, հպատակութիւն յայտնած են։ Ամենը դասական հետաքրքրումի ենթակայ պիտի ըլլան։

ՀԱՆԳԻՍ ԵՒ ՆԱՀԱՊ ՊԱՅՔԵՐԸ

Ճաֆիա եւ Նահի պէյերը Պիրլիս հասնելով 3 օր հոն մնացած են։ Բոսքիկին երկու կսրւոր անդամները ուրախութեամբ ընդունուած են տեղւոյն ժողովրդին կողմէ որ անյուսալի ընդունելութիւն մը բրած է։ Ճաֆիա պէյ երեք հազար հոգի ներկայութիւնը բանախօսութիւն մը բրած է։ Ճաֆիա եւ Նահի պէյերը դէպի Վան ճամբայ կած են։

ՊԵՏՔԻԼԱՆ Ս. ՊԱՍԱՀՈՎԱՆԳԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թաւրիզ թերթի մը կ՚իմանայ թէ պետական ապահովագրութիւն մը հիմնուելու վրայ է։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը կանոնագիր մը կը պատրաստէ այդ մասին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ յանձնաժողովը առջի օր ընդհանուր ժողով զումարելով մերժեց Ռուս կամաւոր նաւատորմին կողմէ եղած առաջարկը 75000 ոսկիի դնելու համար «Միտնադ Փաշա» և «Բէչիա Փաշա» շրջնաւերը։ Ցնցող խորհրդակցութիւն կատարուեցաւ Օսմ. կամաւոր նաւատորմ մը հաստատելու համար։ Տիարպէքիրի ներկայացուցիչը առաջարկեց օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ յանձնաժողովը պետական քօմիթէյին դէմ կացուցանել, անկախ ձեռնարկ մը ընելու նպատակով։ Սիլիւարի կառավարիչը յայտարարեց թէ յանձնաժողովը պիտի կազմակերպուի այն աստն։ Վիճարանութեան չարունակութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԹՐԱՄՈՒԼՈՒՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ Թրամուէյներու ընկերութիւնը հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան ներկայացուցած էր եկեղեցական թրամվէյներու ծրագիրը։ Նախարարութիւնը վաւերացուց ծրագիրը և ընկերութեան յանձնարարեց շուտով գործի ձեռնարկել։

ՍԻՐԻԱՀԱՅ ԵՒԵՂԵՑԻԱՆԸ

Երուսաղէմի Յունաց կղերանդին ուսուցիչներուն Արխիմանդրիտ Քարայաս սրբազարուած է վերջերս Երուսաղէմ այցելած Ամերիկահի մը։ Արխիմանդրիտը չկարենալով այդ սիրոյն դիմադրել, Ամերիկա խոյս տուած է իր պաշտպեկին հետ, եկեղեցական սքեմը վրայէն նետելէ յետոյ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՍԿԻՆԻ ՄԷՋ

Իսմայ Եահիայի հետ համաձայնութիւն մը կնքելու մասին կատարուած բանակցութիւնները բաւական յառաջացած են։ Ինչպէս յայտնի է, արշաւախումբին հրամանատար Թէվֆիք փաշա ընդարձակ իրաւասութիւններ ունի գործելու։ Այդ իրաւասութեամբ, եէմէնի զինուորական հրամանատար Մէհմէտ Ալի փաշա, որ Ասիր կը գտնուի, բանակցութեան մէջ է Իսմայ Եահիայի հետ։ Այս վերջինդ բան բաւ առաջարկեր Իդրէսի փաշայի կողմէ պատրաստման նախարարութեան հաղորդուած են։ Նախարարաց խորհուրդը երկարօրէն վիճաբանէլէ յետոյ այդ առաջարկներուն վրայ, գործադրելի մասերը միայն ընդունած է։ Հետեւաբար ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ այդ առաջարկները նկատի պիտի առնուին այն աստն երբ եէմէնի բարենորոգմա ց յանձնաժողովը գործադրէ վարչական բաժանումներու և եէմէնի ծովեզերքի նահանգութեան մասին ծրագրած բարենորոգումները։ «Թանին» վերոյիշեալ տեղեկութիւնները հաղորդելէ յետոյ, կ՚ըսէ թէ պիտի է այն լուրը, որուն համաձայն, Պոլսէն անձնաւորութիւն մը պիտի զրկուի իբր կուսակալ։ Իզդէթ փաշա

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՏՈՂԳԱՅՍ

ՍԱԼԻՇԱ ՀԱՆԸՍԻ ՀԱՐՏԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽԸ.

Նաւակը ճամբայ կաւ և դնաց մօտեցաւ քիչ մը անդին, ծովուն լայը կեցող փոքրիկ չղէնաւի մը որուն ծխնելոյզը կը մնար։ Մեզ չղէնաւ մոցուցին ու հոն տեսանք որ մեր ընկերներէն ուրիշ զրպրցականներ ալ կան, ամենուն ալ թեերը կապուած ...։ Հաղիւ թէ տաքնէնս չղէնաւ դրած էինք և սանձամբս եկաւ և Սարայ Գուռնուէն դառնալով սկսաւ յառաջանալ Մարմարայի բացերը ...։ Անոնի մշաւանդ մը ամենուս մէջքը պաչարած էր ու կը զգայինք մեզի ապասող սառնի վախճանը, բայց մեր վերայ տիրած արհաւիրքը այնքան սաստիկ էր որ, ինչպէս ըսի, կարող չէինք բառ մը իսկ արտասանելու ... պահ մը աչքս չուրջը պտացուցի և տեսայ որ մեզ քիչ մը անդին կեցած էին Զէրի ուԱրիֆ պէյերը, տիկնոջ զուանները, ինչպէս քիչ մը առաջ ըսի, իմ բաւարդոյն և սիրելի ընկերներս։ Գերադոյն ձիգ մը ընելով մօտեցայ իրենց և ըսի.

— «Ա՛ւ բլ տանին մեզ։

— «Մոլուն յատակը, մեր անպատացած ընկերներուն քով, պատասխանեց Զէրի պէյ, խեղճ հարիներս ...։

«Եւ երկու եղբայրները սկսան արտասուել լուկ։

«Քիչ մը անդին կեցած էր նաև Օսման պէյը, ձեր զաւակը, նոյնպէս սարսափահար կեցարանքով մը։ Կամաց կամաց սիրտ առնելք և սկսանք խօսակցիլ իրարու հետ, սակայն ասիկա չատ երկար չտեւեց ... մեր դահիճները իրենց վրայ հասան և իրարմէ հեռացուցին։

«Վերջապէս Զէրմէնէի բացերը չղէնաւը իր ընթացքը դանդաղեցուց ...։ Կամրջակին վրայ երեւցան ուրեք տարբ հուժկու և չարաչուք դէմքով անձեր, ձեռքերնին երկաթի խոշոր կարմէր բռնած և ուսերնուն վրայ պարաց պարկերով ...։ Ալ կասկած չի կար, մեր վերջին ժամը հասած էր։ անոնի վանասուն մը ինդաց չղէնաւին մէջ, ոյրի, կոծի, յուսահատութեան ոլորակ մը բարձրացաւ ամէն կողմէ ... Նորմնոր մարդիկ երեւցան կամրջակին վրայ, որոնք կառապի թափով մը յարձակեցան ամենէն աւելի ազմուկ բարձրացնողներուն վրայ ու բռնի կապկըտելով պարկերուն մէջ դրին և անոնց չուրջը մէկ քանի երկաթ ձողեր կապէլէ ետքը ծովը նետեցին ... կարելի չէր երեւակայել ուրեի անտեսի, ուրեի անբարոյ, աւելի սարսափեցուցիչ տեսարան մը ... հեռացեալ տեսայ Զէրի ու Սարիֆ պէյերը, որոնք կառապի ընդդիմութենէ մը ետքը, կապկրտած պարկերը դրուեցան ... տեսայ նաև ձեր զաւակը Օսման պէյը որ նոյնպէս ծով կը նետէին ու յետոյ միւսները ... ես սարսափահար անկիւն մը կծկած էի, լուռ ու չունչս բռնած, սակայն կը զգայի որ ի վերջոյ կարգը ինձի պիտի գար ... յանկարծ՝ անձնապաշտպանութեան ընդդէն մղուած, երբ տեսայ թէ երկու հոգի դէպի ինձի կուգային, խելայեղ ոստում մը ըրի, զըլխովս ու մարմնովս մէկ կողմ հրեցի երկու դահիճները և ձեռքերս կռնակս կապուած՝ ինքզինքս յանդգնցայ ծովը նետուիլ ...։

Զուրին մէջ գերմարդկային ճիգ մը ընելով յանդգնցայ նախ թեւերս մէն և յետոյ միւսը կապանքներէն ազատել և ինքզինքս լուս լոյսցող մը ըլլալու, կրցայ բաւական ատեն ջուրին տակ մնալէ ետքը ծովուն երեսը ելլել։ Ակնարկ չտեսնելու միջոց հոն էր և ճիշտ գլուխս դուրս հանած միջոցիս նոր պարկ մը ծովը նետուեցաւ և չուրջը կապուած երկաթներուն պատճառաւ ուղղակի յատակը իջաւ։ Սարսափահար, կրկին ջուրին մէջ մրմռնցայ և սկսայ լողալ յատակէն, մինչեւ որ չունչս սպառելով ստիպուեցայ կրկին երեսը ելլել։ Բարեբախտաբար մթութիւնը այնքան սաստիկ էր և չղենաւին մէջ այնպիսի իրարանցում մը կը տիրէր որ ոչ ոք ուշադրութիւն դարձուց ինձի և հաւանօրէն դահիճները այնպէս ենթադրած էին որ թեւերս կապուած ըլլալով ես ալ խեղդուած էի։ Կամաց կամաց լողալով բաւական հեռացայ չղենաւէն որ իր հոսանական դրօծը աւարտելով ճամբայ կ՚ելլէր, Գալատա դառնալու համար։ Ես միայն կը չարունակէի յուսահատ յամառութեամբ մը լողալ, թէեւ փրկութեան յոյս չունէի և կը զգայի որ քիչ առնէն ուժասպառ պիտի ըլլայի։ Այս տագնապալի կացութեանս մէջ յանկարծ սեւ կէտ մը նշմարեցի ծովուն երեսը։ Թերեւս նաւակ մըն էր և այս մտածումը նոր ոյժ մը տուաւ ինձ և սկսայ յետին ճիգս թափել, անոր մօտենալու համար։ Այո՛, չէի սխալած, ձկնորսի նաւակ մըն էր որ հակառակ եղած արդիւքին, դիշեր ատեն կած էր ձկնորսութեան։ Սկսայ օգնութիւն աղաղակել և ձայնս լսուեցաւ նաւակին մէջ գտնուողներէն որոնք խոյտն դէպի իմ կողմս սկսան թիավարել։ Քանի մը վայրկեան ետքը արդէն նաւակին մէջն էի։ Կէս ժամ ետքը կը հասնէինք այս տնակը ուր պէտք եղած անմիջական խնամքները ամենայն ազատութեամբ տրուեցան ինձի։ Երբ յուզումս հանդարտեցաւ, յիշեցի խեղճ իմ ազատարարներս կացութիւնս և խորհեցայ իմ ազատարարներու մէջեցաւ լուր զրկել Հալէպ պէյի, որուն հասցէն գիտէի, որպէսզի զարդիս տեսներ, քա՛զի Պոլսոյ մէջ ինքզինքս չունենալով չէի գիտեր թէ որո՛ւ դիմեի։

— Անաւասիկ, փա՛ռք էֆէնտի, չարունակեց Սալիհա հանըմ, այս սոսկալի պատմութիւնը զոր ըրաւ այս դպրոցական պատանին. երկու զաւակներուս այս նահատակութիւնը դիս անէացուց։ Այն նպոր ձիգը զոր ըրած էի պարարիւնութիւնս պահելու և պատանին ամբողջ պատմութիւնը լսելու համար, բոլորովին ապառնոզ հոգեկան և ֆիզիքական զորութիւնս կ՚երը պատմութիւնը աւարտեցաւ, ուշակորոյս գիտին ինկայ, անկենդան դիակի մը պէս ... Երբ անեցիներուն և Հալէպի պէյի խնամքներուն նոր՝ խլեցաւ գլուխս ելաւ և աչքերս բացի, ուրիշ խցիկի մը մէջ գտայ ինքզինքս, դեռեւն փուած անկողնի մը վրայ։

(Շարունակելի)

տանն մէն ալ եէմէն պիտի մնայ և վարչական բարենորոգութիւններու զարգացրութեան վրայ պիտի հսկէ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ

Կրթական նոր ծրագիր մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, որ ասանկ մը ի վիր Նիսա չէր գուժարիր, կրթական Նախարարութեան երմտ։ցոյցը պատրաստելուն պատճառաւ, վերկոսած է իր նիստերը։ Կրթական նոր օրինագիծը առնուազն մէկ ամիսէն պատրաստ պիտի ըլլայ։

*** Բարիզ գտնուող օսմ. ուսանողները իրենց վերջին ամսաթուակը ստացած չէրլալով բաղաքի հեռագիր մը ուղղած էին կրթական Նախարարութեան։ Ամսաթուչակները Օսմ. Կայս. Պանքային միջոցաւ ղրկուեցան։

*** Ինչպէս ծանուցած ենք ասկէ առաջ, կրթական Նախարարութիւնը ուսանողներ պիտի ղրկէ Եւրոպա, իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։ Մինչեւ հիմա տասնըվեցնգ ուսանողներ ներկայացած են, որոնց տասնըմէկը Հայ, երկուքը Յոյն, մէկը Հրեայ և մէկը Պուլկար են։ Նախարարութիւնը դեռ որոշում չէ տուած չորս կամ վեց ուսանողի ղրկելու մասին։

ՑԵՏՄԻԶՕՐԵՍՑ ԾՈՎԱՑԻՆ ՊՏՈՅՑ

Բազմաթիւ ընտանիքներու կողմէ յայտնուած փափաքին վրայ, «Մարմարա Էքսբրէս» ընկերութիւնը հաճութեամբ կը ծանուցանէ թէ իր «Էքսբրէս» անուն շոգենաւը Դալմիոյ քարափէն ճամբայ պիտի ելլէ յառաջիկայ կիրակի, 20 օգոստոս, կէս օրէն երկու ժամ յետոյ, ծովային պտոյտ մը կատարելու համար, որ մինչեւ իրիկուան ժամը 7 պիտի տեւէ։ Շոգենաւը Վասիոր պիտի կղէ ու իմնէ և կղզիներուն շուրջը պտոյտ մը պիտի ընէ։ Տոմսակին գինն է 10 դրաչ։ Մի՛ չեւ ութը տարեկան ոգոց կէս գին։ Տոմսակները շոգենաւուն մէջ պիտի տրուին։ Ուսելիքները և ըմպելիները չափաւոր գնով։ 3—1

Օրուան Դէպքեր

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՄԸ ԸՍՊԱՆՈՒԱԾ.— Պրուսայէն կը ծանուցուի թէ Բիւմարքիի Թաղապետութեան Նախագահը սպանուած է սրճարանի մը մէջ։ Կարասնները գտնակի հարուածներով բսպանուած են զայն։ Ոճրագործները ձերբակալուած են։

ՅԱՆԿԱՐԾՈՒՄԱՀ.— Օսմ. Նաւատորմի ճարտարապետներէն հարիւրապետ Մուսթաֆա Շեւքրի և իր մէկ բարեկամը Բերա օթէլ մը իջեւանած էին առջի օր։ Դիշերը անկողնին մէջ յանկարծամահ եղած է գնորդականը, Շուկերակի խպման հետեւանքով։

ԱՌԱՆՑ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԲԱՂԱՔ ՄԸ.— Փաստաբան մը անցեալ չաբթու Միխալոյ (Պրուսա) կ'երթայ աղտարակի գործի մը համար։ Դատարան կ'երթայ, բայց գրաները գոց կը գտնէ։ Նախագահն լուր կը պրկէ, որ փուռը կը գտնուէր։ Անդամներուն ալ լուր կը ղրկէ, բայց անոնք ևս սրճարանն էին։ Փաստաբանը ի զուր կը սպասէ. ի վերջոյ տեսնելով որ անոնք գալիք չունէին, գայմագամին կը դիմէ։ Այս վերջինը կանչել կուտայ նախագահը և դատաւորները, որոնք ի վերջոյ կը բարեհաճին դատարան գալու։ Երջանիկ քաղաք, որ դատաւորներու պէտք չունի։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԻ.— Պոլսոյ ոստիկանութիւնը ձեւք անցուցած է դրամանենգներու խմբակ մը, որ կեղծ դրամներ կը պատրաստէր։ Առանց պեսը, Բալաղլը, կը գտնուի։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.— Բիւրա Ալի առջի օր Գապաթաշի առջև ծովուն մէջ լողանք կ'ընէր, երբ վերնոտութենէ բռնուելով խեղդուեցաւ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԳՕԼԷՃ ՍԿԻՏՍԱՐ

Ամերիկեան Աղջկանց Գոլէճը կը բացուի Սեպտ. 14ին։ Այս Գոլէճը Թուրքիոյ մէջ միակ հաստատութիւնն է որ կանանց բարձրագոյն կրթութիւն կուտայ։ Այս վարժարանին մէջ կ'ուսանուին՝ Դիտութիւններ, Պատմութիւն, Ուսողութիւն, Գրականութիւն, Մանկավարժութիւն, Փիլիսոփայութիւն և Լեզուներ։ Գոլէճը 4 տարուան դասընթացք մը ունի, Աղջիկներն չզբաղողներուն դիւրութեան համար մասնաւոր դասարան մը բացուած է այդ լեզուին ուսուցման համար։

Սկիւտար՝ Օր. Տայեանի, Ատաթաղի Հայուհեաց վարժարանի և ուրիշ համահաւասար հաստատութեանց չբնաւարտները Գոլէճի առաջին կարգը կ'ընդունուին առանց քննութեան։

Գոլէճի Նախապատրաստական Բաժինը կը գտնուի Ասնասուղիւղ։ Կ'ընդունուին միայն այն աղջիկները, որոնք տասը տարեկանէն վեր են։ Դիշերօթիկները պէտք է օր առաջ գիմեն և 2 ոսկի աւանդ ձգելով ապահովեն մուտքը առաջիկայ տարուան համար։ Դիմել Տնօրէնութեան, Առնասուղիւղ, ամէն երեքշաբթի օրերը, առաւ. ժամը 10—12։ 3—3

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԲՈՆԻ ԻՍԼԱՄԱՑՈՒՄ

Դասրմ-Փաչայի խարբ մը Բերայի հանրատուներէն մէկուն մէջ գտնուող հայ աղջիկ մը խարկով իր ընակարանը կը տանի և հոն տարմանա՛ի ու սուրի սպառնալիքով աղջիկը կը բռնադատէ խլամանալ և այս մասին գլխ մը ալ ստորագրել կուտայ։ Աղջկան մայրը Ազգ. Պատրիարքարան բողոքած ըլլալով, որոշուեցաւ յատուկ պաշտօնեայի միջոցաւ խնդիրը ստուգել, քանի որ արդէն խնդիրը կրօնից տեսչութեան յանձնուած է։

*** Դատական Նախարարութենէն ղրկուած թէզբէրէ մը տեղեկացուցած ըլլալով որ Սեբաստացի Սարգիս Կարապետեան անուն ուսուցիչ մը խլամանալու համար գիմում ըրած է և այս մասին պէտք եղած պաշտօնական ձեւակերպութիւնները օգոստոս 6 չաբաթ օր պիտի կատարուին, որոշուեցաւ Պատրիարքարանի կողմէ քահանայ մը գրկելով և պէտք եղած յորդորը ընելով դարձի հրաւիրել։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Նախորդ նիստին կարդացուած հաշուառուած Երուսաղէմի միաբաններէն Սարգիս Տ. Սարգիսեան և Կարապետ Տ. Կարապետեան երբեմն վարդապետներու կարգալուծութեան չէջարերականը յետ ընթերցման որոշուեցաւ հաղորդել մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց և դատաւորական Առաջնորդներու։ 2. Եպիսկոպոս Ս. Յովհան Ոսկեբերան վանքի միաբան Տ. Յովհան վրդ. Փէչեմշեան իբր վանահայր յղել Կիւմիւշխանէի վանքը։ 3. Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Դուրեանի առաջարկին համաձայն, ժողովը սկզբամբ ընդունեց ամուսնութեան ժամանակ երկու կողմէ ալ բժշկական վկայագիր պահանջուելու պէտքը և յանձնեց Տ. Գրիգորիս Ծ. վրդ. Պալաքեանի ուսումնասիրութեան։ 4. Բենիչ յանձնաժողովոյ տեղեկագրին վրայ որոշուեցաւ երաժիշտ ուսուցչի վճարական տալ Պ. Պ. Նալբանդեան, Յարութիւն Սէրէմեան, Դանիէլ Տաղկարեան և Մարտիրոս Բէօսէքճեան։ 5. Ս. Էջմիածնայ կաթող. Տեղապահը պաշտօնագրով մը յայտնած ըլլալով որ Տ. Մուշեղ եպս. նոր հանգամանքներու մէջ Սմիրնայ ոչ իբր Առաջնորդ և ոչ իբր Տեղապահ ուէէ պաշտօն չի կրնար վարել, որոշուեցաւ յղել Թառն Ժողովի։ 6. Ուսուցչական ընտրեալաց Բենիչ յանձնաժողովոյ անդամ նշանակեց Տ. Տ. Մասրով Պէշրիկեան և Գնել Դալէմքարեան Ծ. վրդ.-ները։ 7. Շրջաբերականաւ յանձնարարել քահանայից հոգ տանելու եկեղեցւոյ մաքրութեան և երգեցողութեանց կանոնաւորութեան։

ՁԱԲՍԱՆՃԱԳԻ ՀԱՄԱՐ ԹԱԳԻՐ

Երէկ Պատրիարքարանի կողմէ Բ. Դուռ նոր թաղրիր մը տրուեցաւ Զաբսանճագի հողային ծանօթ խնդիրի մասին։

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԴԱՆԴԱՏԸ

Սամսողմի Բայ զինուորները Պատրիարքարան նամակ մը ղրկով դանդատած են թէ կիրակի օրը եկեղեցական ժամերգութենէն յետոյ չենն արձակեր զիրենք։ Բողոքարարները կը խնդրեն որ Պատրիարքարանը դիմում ընէ պետական Լէվանութեան մօտ, այդ վիճակին վերջ մը տրուելու համար,

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Պատրիարքարանէն թաղրիր մը զրուեցաւ որպէսզի Մուսուլի Հայերուն գնուին մը յատկացուի իրը գերեզմանատուն, որովհետև հիմակուան գերեզմանատունը անբաւական կուգայ փոքր ըլլալուն համար։

ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Ազգ. Կեդր. Վարժարանի խնամակալութիւնը որոշած է ձրիավարժ աշակերտ չընդունիլ յառաջիկայ տարեշրջանին համար։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՀԱՅԵՐԸ

Բրօվիտենէն Ներսէս քահանայ Ներչապուճի դէմ գանգատ կը յայտնուի և Մուշեղ եպիսկոպոսի դէմ գրուածներուն համար կ'ըսուի թէ Գանիմանան վարդապետի դրդումներուն արդիւնքն են։

ԴՊՐՈՑ ԴԱՄ

Էյուպի Թաղ. Խորհուրդը ղպրաց յանկ մը ներկայացնելով պատրիարքարան, վաստակաւորութիւն խնդրած է։

ՀԱՆԴԻՊՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋ

Թիֆլիզի Հայ վաճառականներու կողմէ պատրաստուած հանդիպութիւնը, որ ղրկուեցաւ Թիֆլիզի Առաջնորդարանը, վաստակաւորելու համար, կոնսիստորիայի նախագահ Եփրեմ եպս.ի կողմէ վերադարձուած է Պատրիարքարան քահանաներու հանդիպութեան հետ, բառերով՝ որ Հայ Եկեղեցիի Մեսական օրէնքներուն համաձայն, այն հանդիպութիւնները որոնք ծիսական ժողովներու մէջ չեն պատրաստուիր, մինչեւ իսկ եթէ վաւերացուած ըլլան, սակայն զօրութիւն չունին։ Եփրեմ եպս. որ մէկ չարաթ առաջ առորագրողներուն այս միջոցիս Թիֆլիզէն ըլլալը կ'առարկեր, նոր նամակով մը ևս ալ այսպէս կրսէ։ Իրեն դրկուեցան այդ երկու գիրքերը, ա՛չ թէ Հայ Եկեղեցիին օրէնքներուն կամ Ազգ. Ժողովին անծանօթ ծիսական օրէնքի մը տարամարտութիւններ իմանալու համար, այլ թէ գրուած ստորագրութիւնից աչքերը գոցուածին ունին և իրենք ստորագրած են։

ԵՐԱԺՇՏՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒԶՈՒԻ

Գոնիայի Ազգ. վարժարանին համար կը փնտուուի կարող երաժիշտ ուսուցիչ մը։ Նամակով դիմել յիշեալ վարժարանին հոգաբարձութեան։ 2—2

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՈԼԵՐԱՆ

Առջի օրուան ժամը ութէն մինչեւ երկուսուան ժամը ութը մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ 70 դէպքեր պատահեցան, որոնց 23ը մահացու, Հին վարակեալներէն ալ 31 հոգի մեռան։

*** Բաղաքապետը պաշտօնական ըրաւ Պէյօղլուքաէրէի թաղապետութեան նախագահը և բժշկական մարմինը, որոնք իրենց պարտականութեան մէջ թերացած և անիսկի գտնուած էին, քոլերայէ մեռած մարդոց դիակները անթաղ ձգելով, սա առարկութեամբ թէ դագաղ չէր գտնուեր։

ԹԻՐԱԳԻՍՅԻ ՄԻՋԱԴԵՊՔ

Ֆրանսական հիւպատոսարանը Բ. Դրան ծանուցագիր մը տալով պահանջած է որ պատմի ենթարկուին այն ոստիկանական պաշտօնեաները որոնք Թէրապիա ֆրանսական հպատակի մը դիմադարանը փակած են, առարկելով թէ հոն չատ մը գիրասանուհիներ բեմ կ'ելլեն։ Զբօսարանին տէրը վնասի հատուցման խնդրոյ գումար մը կը պահանջէ։ Ոստիկանութիւնը կը չարուսանէ իր քննութիւնը։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Դահլիճին անդամներուն միջև անհամաձայնութիւնը կը չեշտուի հետզհետէ։ Նախարարութեան դիրքը տակաւ խիստ կը դառնայ։ Բացի դատական Նախարարէն, պատերազմական, և էվգաֆի Նախարարները Եպարքոսին հետ համակարծիք չեն, որ պիտի տարբերի հրամարական տալ։ Այդ պատճառաւ Վարչապետը յետաձգած է ուղեւորութիւնը։

ԵԱՆԵՍՅԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՄԷՋ

Եանեսյէն օգոստ. 3 թիւով ներքին գործոց Նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ առջի առտու ընդհարում մը ունեցած են զինուորները և Արկիրօքսամբրոյի չբշխանութիւնն մէջ գործող հրոսախումբը, որ երեք օրէ ի վեր կը հետապնդուի։ Ընդհարման արդիւնքը յայտնի չէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԲՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Սեպտեմբերի 2 թիւով ներքին գործոց Նախարարութեան քաշուած հեռագիրի մը համաձայն, Եէնիճէէն մէկուկէս ժամ հեռու գտնուող Արմուճի հովտին մէջ ընդհարում մը կատարուած է ոստիկան զինուորներու Ջոկատի մը և Արոսթոլի հրաչակաւոր հրոսախմբին միջև։ Հրոսակաց Արոսթոլ և իր ընկերներուն Զայլուն Եորկի ու Վասիլ Տամէր Բասամա սպանուած են։ Զինուորները կորուստ չունին։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀՊԱՏԱԿ ՄԸ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆիլիպէի Ռատիքօսա գիւղէն Տիմիթրի Կէօրիկէզ անուն պուլկարահպատակ մը Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանին բողոքած է իր ձերբակալութեան դէմ։ Այդ անձը Տէրքօղ գիւղին մէջ ձերբակալուած և կեղբ. բանտարկուած է Պուլկարիոյ ու Յունաստանի Թաղապետներուն պատկերները ծախած ըլլալու մտրասանութեամբ։ Ցիչեալը Պատերազմական Ատենին առջև հանուելէ յետոյ Դանը Թուլէի գնասանը նետուած է։ Այդ անձը բանտարկեցին օր չարչարանքներու կ'ենթարկուի, խոստովանելու համար Մակեդոնիոյ պուլկար և յոյն հրոսախմբերուն մասնակցութիւնն անունները։ Անցած երեքշաբթի իրիկուն ազատ կ'արձակուի, պայմանաւ որ 24 ժամէն հեռանայ Օսմ. հողէն։

"ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ,,

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿՆՑԱՑ

ՀԻՄՆԱԴՐԻՐ-ՏՆՕՐԷՆԵՐ

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԷԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱԼԱԹԵԱՆ

«Նոր Դպրոց»ը փոխադրած ենք ի Նշան Թաղ., զեղազարդ դիրքի վրայ, դպրոցի լաբկարմար ապարանք մը որ՝ իր ընդարձակ սրահներով ու սենեակներով, իր պարզապատ լայնարձակ պարակով, իր առատաոռս ջուրով՝ նոր դիւրութիւններ պիտի ընծայէ մեզի նորագոյն ըմբռնումներու համաձայն վարելու մեր սաներուն դաստիարակութեան գործը։

«Նոր Դպրոց»ին յայտարարած ապառանքին ընդարձակութիւնը ա՛նչափ է որ 200էն աւելի աշակերտ կրնայ բովանդակել։ առաջ և չի պիտի պարտաւորիմք մերժել մեզի դիմող նորեկ աշակերտները, ինչպէս՝ ցան ի սիրտ, պարտաւորեցանք մերժել անցեալ տարեշրջանին երկրորդ կէսէն սկսեալ, տեղւոյ անբաւականութեան պատճառաւ։

Ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Տնօրէնութիւնս, Օգոստոսի 15էն սկսեալ, կրնայ ընդունել իրեն դիմողները, նախորդ չէնքին մէջ՝ Բերա, Բանկալթի, Պէյօղլուքէրէ Ճառատէսի, թիւ 26-28։

«Նոր Դպրոց»ին յայտագիր-ծրագիրը թղթատարի միջոցաւ փոխարկ կը ղրկուի անոնց որոնք կը փափաքին ընդարձակ տեղեկութիւն տանիլ։

ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՎԻՃԱԿԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆ. ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԳԱՆՁԷ ՓՈՐՁԵԼՈՒ Ի

30,000 տոմսակներէ բաղկացած վիճականոտութիւն մը սարքուած է աղջկանց կայս. լիսէին համար, որ Գալատիոյի մէջ պիտի բացուի մօտերս, օսմ. նորատուն աղջկանց մասուորական մշակութեան նպաստելու հայրենասիրական նպատակով։ 2219 տոմսակներ զանազան պարգեւներ պիտի չահին։ Մեծ պարգեւը 3000 օսմ. ոսկի է։ 5էն 1000 ոսկիի զանազան պարգեւներ ալ կան։ Կէս տոմսակի գինն է մէկ օսմ. ոսկի. քառորդինը՝ կէս օսմ. ոսկի և 1/8ինը՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Այդ տոմսակներէն գնելով՝ մարդ նպաստած կ'ըլլայ երկրին ամէնէն կարեւոր և ամէնէն օգտակար կրթական մէկ հաստատութեան, առանց հաշուելու վերոյիշեալ պարգեւները։ Տոմսակներու վաճառումէն գոյացած արդիւնքը Օսմ. Կայս. Պանքան պիտի դրուի։ Թիրաժը տեղի պիտի ունենայ 1911 հոկտեմ. 13ին, Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը, Օսմ. Կայս. Պանքային կեդրոնատեղիին մէջ, յիշեալ պանքային և աղջկանց կայս. լիսէին վարչական մարմնոյն հսկողութեան ներքեւ։ Շնորհած պարգեւները պիտի վճարուին այդ սեղանաւորական հաստատութեան կողմէ։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Հանր. Պարտքի. Վարչութիւնը, Ծխախոտի Բիւմին անձնուիրաբար ստանձնած ըլլալով տոմսակներու վաճառումը, տոմսակ գնել ուզողները կրնան դիմել այդ հաստատութեանց կեդրոններուն կամ մասնաճիւղերուն գաւառներու մէջ։ Տոմսակ նպաստողներուն համար մրցանաւոր պայմաններ։

35—27

ՊԱՀԻՒՅԼ ՆԷԶԱՐԼԻԹԻՆՏԷՆ

Թէրսանէի ամրէ իրեն պիր սէնէ զարիքնաա լիւզումի օրուց պիրմիւնդասա միւպայիա խիլէճէկի էվվէլճէ իլան օլընան ալիմմէ պէշ զալէմ միւխթէլիզի ճինա վէ իւգասսէ քէրէսմէկնին գիկամը հասաբ լայզալը պուլարը թագարիսէ բուսմի ազրամսարն տօգուզունճը սալը կիւնիւ գարաբը էվէլինին վէ օն իւչունճի ճումսա էրթէսի կիւնիւ տակի պատէլզէվալ սասի իբէյէ գասաբը կիւզէլ պէշ թէնզիլի գապուվիկ գարարը գամիլինին իհասը մուգարբէր պուլընմաղա թէնզիլ գիկամէկ մէգքիւր քէրէսմէկլէրին իհասընա թալիպ օլանարը կիւզէլ օն նիսպէթինէ թէկմինամ ազէլէրիէ պէրգարէ եէվմը մէգքիւրէ տէկին Պարիզէ նէզարէթի տէօրտունճի տարէ լէվազիմ զըմընա միւրաճաաթ էյլէմէկլէրի իլան օլընը։

27 Թէմմուզ 327 3—1

***

18000 ֆիֆթ նիւմունէսի կիպի երդանմըշ կուն չօրապ։

Թէրսանէի ամրէ իչուն լիւզումի օրան պարտաէ մրդասրը մուհարբէր կուն չօրապ միւպայիա խիրմէք իւզրէ մէվզի միւնադասա գէնըրտրգունան թալիպլէրի թարաֆընան վիրիլէճէք ֆիյաթ հասաբ լարիի պուլարը թագարիսէ բուսմի ազրամսարն իւչունճի չարչէնգիհ կիւնիւ զարար էվէլինին վէ ալիմընճը ճումսա էրթէսի կիւնի պատէլզէվալ սասի իբէյէ գասաբ սասի կիւզէլ պ'չ թէնզիլի գապուվիկ գարարը գամիլինին իհասը մուգարբէր պուլընմաղա մէգքիւր էյմրդասր կուն չօրապն իհասընա թալիպ օլանարը կիւզէլ օն նիսպէթինէ թէկմինամ ազէլէրին միւթասէրպէն էվէմը մէգքիւրէ տէկին Պարիզէ նէզարէթի տէօրտունճի տարէ լէվազիմ զըմընա միւրաճաաթ էյլէմէկլէրի իլան օլընը։

19 Թէմմուզ 327

***

Բրօժէ վէ թարիֆնամէսի մուճիպինճէ ակրդօս սուի իսալէ պօրը ֆէրչիմը։

Նէզարէթի Պարիզինին Գասբա Բաչասա քեայնի հավզ ֆապրիկասրը սանիլինաէ մաքինա սարիլէրիլէ զազան մահալլերինճէ վէ սասքիրի չանանէ իպամէ իսիլէն մէվզրա էրզաք անդարը իրէ ճամիլ վէ սարը մահալլերէ ֆէրը իսիլէճէք ակրդօս սուի օրրրարը վէ մէվզրի մաքիմմէ վէ մուճինէյէ վազ իսիլէճէք քէսրը վէ սաղիր հարիզ մուսրզարիրէ սարի մուսրզարրն վէ իչուս օրրը ֆէրչիթնա ապիտ քեաֆիֆէի լէվազիմ ինչալէ վէ էչայի տէմէլէյէ մութէճանիանէ ապան օրմաղ իւրրէ մէվզի մուճադասայա վազ իսիլէճէկինճէն թալիպ օլանարը ազրամսարն սարինճը ճումսա իրթէսի կիւնիւ եիւզրէ օն նիսպէթինէ թէկմինամ ազէլէրինի վէ ան մութէպէր պանդա քէֆուլէթնամէլէրինի մուհրմանրպէն նէզարէթի Պարիզէ տէօրտունճիւ տարէ տէօրտունճի չիւզէլինէ մուրաճաաթ էյլէմէկլէրի իլան օլընը։

30 Թէմմուզ 327 3—2

ՏԵՂԱԿԱՆ ՈՍԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ

ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԳԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Գ. Ա. ՏՈՒՐՕԲՈՒԼՈՍԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԳԼՐԳ ՔԻԼԻՍԷ

Սոյն գործարանին մէջ Եւրոպական ամենատիպէն կատարելագործեալ և զուտ խաղողէ կը պատրաստուին սեղական ոգելից ըմպելիներ, ինչպէս Քոնեաք, Տիզ ոգի, Մասթիքա, Բուսոլ, Էլիքսիր, Վիշնէլի խաղողաւոր, Ծծմբաւոր գաղցու (տիրա), Հին Գինիներ, Բուսի (բէքմէզ), վերջապէս ամէն տեսակ աղուշաբար ըմպելիներ։ Գործարանի համամարտին տակ Ֆիրմապէս կը յանձնարարուին այս սեռարդ սիս ըմպելիները, որոնք, ինչպէս ըսինք, զուտ խաղողէ չմուած են։

Գնայ կեդրոնատեղին է Սիրքէճի, Նոր Նամակատան դիմաց, Գնամեան Խանին կից, մեծ մթերանոցը։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ 52—1

Գ. ՖԷԼՕՐԻՏԻՍ

ՖԷՆԻՔՍ ՕՍՏՐԻՇԻԷՆ

(Phénix Autrichien)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860ԻՆ

Ն. ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՎԻԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,200,000 ՖՐԱՆԿ
ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ՖԱՆԴԸ	64,000,000 »
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԳՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	230,000,000 »
ՎԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ-ՆԵՐՈՒՆ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒԹԵՐԸ	88,000,000 »
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ	6,500,000 »

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԴՈՒՐՍԱԿԱՆՆԵՐ

Պ. Պ. ԹԱՔՈՒԼԼԻ ԵՒ ՍԻՆ.

ՄԵԾ ԹԻՒՆԷԼ ԽԱՆ, ԴԱՂԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

20—52

Կրամօֆօն եւ Բլաքներու

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ

ԾՈՎ ՆԵՏԻՒԼԸ

ԲՈՒՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՕՐՈՎ.

Աւասիկ գլխաւոր և հետաքրքրաշարժ ըլլալիները։ Կեդրոնական ուսանողներէն տանց Զէրբէկ Մէհմէտի ձեռքով կէս գիշերուն Թարրոբոզ Աստի բացիը ծով նետուիլը։ Համիտի գանգնիկէցութիւնը, մարտ 31ի բէյաքսիզբարական չարժումը։ Երեսփոխան Արսլան պէյի սպանութիւնը։ Ուրիշ չատ մը ատամաթիք կատրներ կը ծախուին։ Առանցմէ զատ, հայերէն, թուրքերէն մարշներ և հայրենասիրական կտորներ ալ կը գտնուին։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ Է ՊԱՂՋԷ ԳԱԼՈՒՆ

ԱՂԵՔՍԱՆ ՇԵԻԻՔԷՐԻ ՊՈՒՏՔԻ

Գ. Ա. Հ. Ա. Ս. Տ Ա Ի Ն Ը

10—4

قاموا قونياغى وشرابلرى خالص وحيله‌سزدر . بيوك بقاليه مغازه‌لرنده بولنور.

دپوسى : غلطه‌ده موختاره‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մոմհանէ, թիւ 51, Կարթալ։ 100—23

ՏՕԲԹ. ԳԷՈՐԳ ՁԱՐԳՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈՒՍՈՐԴԻ ԵՒ ԳԲԹԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԵԱՆՑ

Վիպակագիր Բարիզի հանրարանէն

ԱԼԻՐԱՌՈՑՔ ՇԻՇԼԻՆ ՀԱՄԱՐՏԱՆԻՆ

ՄԱՆԿԱՆՑՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

(ՏՕԲԹ. ՎԻՕԼԻՆ)

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, կէս օրէ վերջ, Բերա, Սաբրը Ագաճ, թիւ 6. բայի երեքշաբթի և չարաթի օրերէն, սուսօանները կը գտնուի Գալա, Կոմուրջին դիմաց Մ. Նարիլիէնեան դեղարանը, մինչեւ ցերեկ։ Վիպակ հիւանդները ամէն օր ձրիաբար կը դարմանուին։ Զորեքշաբթի ձրի։ 40—34

Ց Պ Ա Ր Ա Ն

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ, Գ. ՊՕՑԱՃԵԱՆ

Մեր Հայ Հայրենակիցներուն

Ցաւոցի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդին իւղերը։ Սակայն անխառնիկ իւղ գտնելն ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական առաջնակարգ եւ անխառնիկ իւղեր բերել տուած ենք ու կարելի եղածին չափ ազատ գիներով կը ծախենք Պալըզ Բազար, հացագործի փուռին կից վանառատանմէջ։ Նոյնպէս այդ վանառատան մէջ կը ծախուի Ալէքսանդրիի անուան կարագը։ Որ վաստահացնենք բաւական մը այցելուները խիստ գոհ պիտի մնան։ Առաջին տեսակէն սեւ խաչեաւ օխան 120 դրշ.։

ՕՍՄԱՆՋԱՏԷ ՀԷՍԱԼԷՏՏԻՆ

66

ԱՇԽԱՐԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԵՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐՂԿՆԵՐ

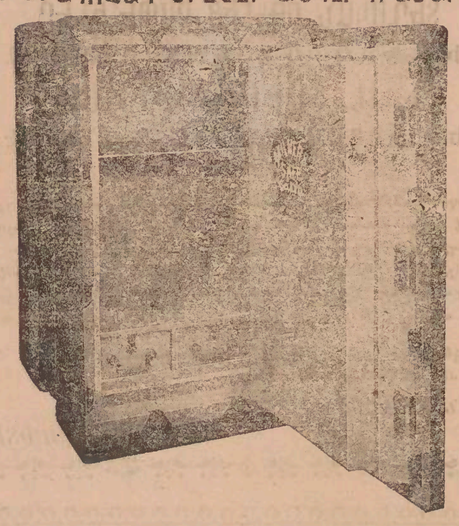

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ՕՍՄ., ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԻԼՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԸ ԱՄԷՆ ՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԾԱՅԻՆ ԳՈՂԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԴԱՐԾԱԿԱԼ.

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 1-2-3 104—10

ԷՏՀԷՄ ԲԷՐԹԷՎ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐԸ

ԲԷՐԹԷՎԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Խիստ օգտակար է ակարակազմներուն, օգնաւորիւններուն և ասկերի հիւանդութեան ենթակայ եղող և չքաւոր ազգ համար։

ՔՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎԸ

դէմքի բիծերը և խաղաւարտները ու ձեռքի ճաթռուտքները կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ՋՍՐԴԱՓՈՇԻՆ

դէմքը կը ճերմկցնէ և թարմութիւն կը պարգևէ մայմոյն։

ՔՆԱՔՆԱՑՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԷՋԻ ՋՈՒՐԸ

մազերը կ'աւժեցնէ, անոնց գեղեցիկ առոյգը կ'ետուէ ու թիփերը կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՏՂԱՅ ՓՈՇԻՆ

օրօրոցի տղոց կարմրութիւնները և բազաւարտները կ'անհետացնէ։

ՓՈՋՄԷԹԻՒ ԲԷՐԹԷՎԸ

պէխերը կ'ուճեցնէ և ուղիղ կը կեցնէ զանոնք։

ՔՆԱՔՆԱՑՈՎ և ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ԱՏԱՄՆԱՓՈՇԻ

Անանք որ կ'ուզեն ակռաները մաքուր ու ճերմակ պահել, պէտք է այդ փոշիէն գործածեն։

ԲԷՐԹԷՎԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵՐ

ամէն տեսակ օտար քոլոնէներէն ընտիր է։ Եղրուանիով, յասմիկով, մանրուով պատրաստուածները պէտք չեն ձգեր լեվանթա գործածելու։

Բոլոր դեղարանեներուն, դեղավաճառներուն եւ քօշափիի վաճառատանց մէջ կը գտնուին։ Ընդհ. կեդրոնատեղին է նոր Ցամակատան դիմաց Էֆրէմ Նէֆիպ դեղավաճառանոցը։ 18 12

Բերագրի բոլոր ցուցանդեակներուն մէջ ժողովրդական գնահատուած է։

Էֆրէմ Բերթէվ. Բերթէվ վիպերգ. Բերթէվ դեղեր։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեկերազուրկ, Ֆր մասնաւոր տեղին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու յազեռաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000 »
1909 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	88,218,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վայվոտա, Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիկզատէ խան, Աշրֆ Էֆէնտի Շաատէպի, թիւ 26

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

SVEA

Sievert

«Սուա» նամ գազ ուջաղլարը

Դունեանք էլ բրնջի նոյ մարքէլի

Աշիւ ուջաղլարսըզ քուքուսզ, ودومانسز اولوب کموردن فوق العاده اوجوز واقونومیالیدر. Պշ դէքիքէտէ սուրի գայնայիր, ուտուլարդա էյինտիրիր, սուա մարքէսնէ դէտ էյլէյիտր. Յէքլարդ էյ զամանէ սուրիր. Հարիրտէ պէշիրիր. Անգլերէ՝ Ստանբուլտա հաւուրզլի խանէնտէ հայ եւ գուզուքան.

,ԼՎԷԱ' ՄԱՐՔԱՅՈՎ

5—10

ՔԱՐԲԻԴԷ ԿՐԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ

Սոյն կրակարանը անձայն, անհոտ և անծուխ է։ Ածուխի ազդեցութեան պատճառաւ խիստ ուժան ու ինայողական է այս կրակարանին գործածութիւնը։ Հինգ վայրկեանի մէջ կ'եռացնէ ջուրը, սենեակը կը տաքցնէ և կերակուրները կ'եփէ, կարճ ժամանակի մը մէջ։ Պէտք է ուշադրութիւն դնել մարքային։ Ամէն տեղ կը ծախուի։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՀԱՅՑ ԵՒ ԲՕՅՄԱՆ, Պոլիս, Հավուզլը խան։

خیری افسانی قیوجی قره‌جکر

بیوك مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

اك صوك مودەیه موافق وهرکیسه‌یه الویریشلی زنه‌وارکاك چوجقلره مخصوص غایتله شیق وطباقلی وصورت مخصوصه ده اوروپادن جلب ایلدیکمز خالص انکلیز اسقاربین وبوتینلری وایاق قابلری وترلیکلرك وهم درلوسی مغازه‌مزده بولنور. درسعادت وطنده ایچون شیمدیه قدر مغازه‌مزك مالاری طوبدن صاتلمقده ایکن بوکره یك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیأتلری‌کبی معتدل فیأتلرله پراکنده اولەرق دخی صاتمقده‌یز.

مغازه مزدن آلیش ویریش ایدنلرك اصلا الدانمیه‌جقلرینی وبرکره مغازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات کرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قالەجقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز.

طشره‌دن وقوعبولەجق طوبدن سپارشلر درحال کمال سرعتله اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՃԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈՂԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՏԱՒԷՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նորաձև, տարբեր ու շէք սպարքին, կօշիկներ և բոնթօֆիլ, ամէն տեսակ։ Գիները չափաւոր են։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 104—38

دوقتور عبدالله جودت

کوز هکیمی

استانبولده شهر اماتی قارشوسنده صاحلری آلافرانقه ساعت ۹ دن ۱۱ قدر واوکلەدن صکره. آلافرانقه ۲ دن ٤ قدر خسته‌کانی قبول ایدر. جمعه و پازار مستثنادر.

ՏՕՔԹ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՃԷՎԷԹ

Ա Կ Ն Ա Բ Ո Ց Ժ

Ուրբաթ և կիրակի օրերէ զատ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի Պոլիս, Քաղաքապետարանին դիմաց իր մասնաւոր դարմանատան մէջ, առտուտան ժամը 9էն մինչեւ 11 և կէս օրէն հաքը ժամը 2—4 (Ը. Ե.)։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

ՀԱՅԿ ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Տատարինգ տարիէ ի վեր ռուսական հիւանդանոցներուն մէջ մեծ համբաւ չունցած և գոմեանները արժանացած է իր ճարտարութեան շնորհիւ։ Սահմանադրութեան հռչակումէն յետոյ Պոլիս հաստատուած լլլալով, արուեստին մերջին կատարելագործումներուն համաձայն ատամի ցաւերը կը դարմանէ, ակռայ կը քաշէ առանց ցաւ պատճառելու և արուեստական ակռաներ կը տնկէ չափաւոր գնով։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր Շահզատէ Պաշի, Վէրմիշիլի Թիւ 1։ Ազգաս հիւանդները ձրիարար կը դարմանէ ուրբաթ կէս օրէն յետոյ։

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ

Օրական սպառումն է 60,000 ֆիլօ

Փնտրեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈԳՈԼԱՆ, կեղծ անունէ զգուշացէք։

محمد قره‌قاشی زاده رشدی

ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇՔԱՏԷ ՐԻԻՇՏԻ

ՄԼՑՏԱՆՃԸ. ԵԼԷՆԻ ԲՈՍԹԱՆԽԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻ

Վաճառատան տէրը Եւրոպա կատարած ուսումնասիրման տարիներ վերջին նորաձեւութեան ու իր յարգոյ յաճախորդներուն ճաշակին համաձայն նոր ապրանքներ բերով տուած է։

ՄԵՏԱՔԻՍ ԵՒ ԲՈՒՐԴՆ ԿԵՐՊԱՄԱՆԵՒԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՄԲ ՆՈՒՐԲ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ, ԱՂՋԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՅԱՏՈՒԿ ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՇԲՋԱՐԳԵՍՏՆԵՐ ԵՒ ԺԻԲՕՆՆԵՐ, ԶՄԵՐ

ԵՒ ԲՕՄԲԱՏՈՒՐ ՆՈՐԱՁԵՒ ՊԼՈՒԶՆԵՐ, ՋԵՌՔԻ ՆՈՒՐԲ ՔՈԱՏԵՐ, ՊԱՏԱՌԱՔԱՂ, ԴԱՆԱԿ ԵՒ ԱՔՍԷՆԵՐ ԳՈՒԼՊԱՑ, ԹԱՇԿԻՆԱԿ, ՖԱՆԵԼԱ, ՋԵՌՆՈՑ, ՀՈՎԱՆՈՑ, ՔԱՇԲՈՒՍԻԷՆԵՐ

ԵՒԱՅԼՆ։ 21—54

قره‌جکر، بوبره‌ك خسته‌لقلرینه نافع واعصابی تسکینه خادم «لیتی» حاوی خالص کوزتپه صوینه‌ن ورنجی شکردن معمول صحی غازوز..

کافهٔ مواد مضره وازجمله «زاج یاغی» و «سقارین» کبی ترکیباندن کلیاً عاری اولوب عکسنی قنآمدلل صورتده اثباته مقتدر اولانلره فابریقه ۱۰،۰۰۰ غروش اعطاسنی تعهد ایدرز..

رغبت عمومیه‌یه مظهر اولان غازوزلرینز بعض فابریقەلر طرفندن تقلید ایدلمکده وباندرولەرنه مشابه باندیرولەر الصاق ایله فروخته چیقارلدیغندن مشترین کرامك بالادەکی باندرول ومهره‌ده دقت ایتمەسی مرجودر.

دپولری

غازوزلرینز امور طبیهٔ ملکیه وصحیهٔ عمومیه نظارت علیه‌سنك ۳٤٤۹ نومرولو ۱۸ اغستوس ۳۲٦ تاریخلی رخصتنامه‌سنی حائزدر.

عموم استانبول متعهدی توپ کرکی قارشوسنده محمد علی بك وارسلان افندی.

غلطه‌ده یرالتی جامع شریفی اتصالنده بوزجی قسطی، فندقلیده جامع شریف قارشوسنده قسجی کامل، خاسکویده ترسانه‌عامره قپوسی اتصالنده بقال استراطی اسکدارده واپوراسکله‌سنده میخالاکینك ارضیه مغازه‌سی، صاری‌یار عثمانی بقالیه شرکتیله بوغاز ایچنك کاملاً هریرنده بولنور.

Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք վերեւ հրատարակուած պանտրոլին ու կնիքին վրայ, քանի որ կարգ մը գործարաններ մեր պանտրոլին նման պանտրոլներ վաճառելով կաղէօղի չիներուն, մեր պատրաստած կաղէօղներուն կեղծը կը պատրաստեն։ Մեր կաղէօղները լաւ ընդունելութիւն գտած են հրապարակին վրայ և առողջապահական վարչութեան կողմէ 3449 թուակիր արտօնագիր մը ստացած ենք 1326 օգոստոս 18ին։

Մեր կաղէօղներու մթերանոցները՝ Պոլիս ծախարարի մաքսատան դիմաց Մէյտէա Ակի պէյ և Արբան էֆ., Ղալաթիա Եէր Սիրի Հանի կից պուզմի Քոսթի, Ֆնարբոլը մզկիթին դիմաց Փէսէի Քեամիլ, Խաքէօյ արքունի նաւարանի դէմ կից նպարավաճառ Սթեփանը, Սկիւտար Նաւամատոյցին վրայ Միխալաքիի մթերանոցը, Սարբեար օսմ. նպարավաճառներու ընկերութեան վաճառատունը և Վոսփորի ամէն կողմերը։ 14

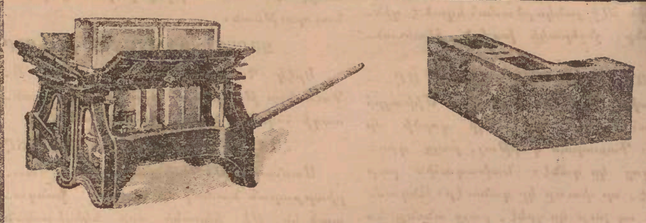

فرانسز مواد انشائیه مغازه‌سی : ت. تریقون ویه‌ئو خلفلری

غلطه‌ده : موخانه جاده‌سی نومرو ٦١

امور وانشآت نافعه ایچون آلات وادوات وصنعی طاشلر اعماله مخصوص ماکنه‌لر

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻԹԵՐՈՒ

Թ. ԹՐԻՔՕՆ ՎԻԷՅՕ Յ ԱՏՈՐԴ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄՈՄՀԱՆԷ, ԹԻՒ 61. 5—52

Հանրօգուտ չինո թեատր և հանքերու յատուկ գրծիքներ և արուեստական քարերու յատուկ մեքենաներ։

کیسارنا معدن صویی

کیسارنا معدن صویی

قولرا زمانده محافظهٔ صحته خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی، غازی ولدنی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده، قره‌جکر، باغیرصاق، بوبرك، مثانه، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق وبرهندر.

عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور.

— مرکز دپوسی بغچه قپوسنده کرك اتصالنده یکی خانه‌در.

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱ ՔԱՅԻՆ ՋՐԻՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համեղ և առողջարար յատկութիւններով աչքարդիա հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամէնէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, առապարտի և ալիսիմնի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քաղաքայի տանն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէկապու, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—6